

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И
ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА
ПРЕДУЗЕЋА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНУ РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И
ЗАПОШЉАВАЊЕ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ДЕС ДОО,
БЕОГРАД ЗА 2022. ГОДИНУ

Број: 400-58/2023-06/10
Београд, 9. новембар 2023. године

САДРЖАЈ:

Страна

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ..... 3

1. Извештај о ревизији финансијских извештаја Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ друштво са ограниченом одговорношћу, Београд за 2022. годину3

2. Извештај о ревизији правилности пословања Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ друштво са ограниченом одговорношћу, Београд за 2022. годину.....6

ПРИЛОГ I РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА..... 8

ПРИЛОГ II НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕЋА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНУ РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И ЗАПОШЉАВАЊЕ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ „ДЕС“ ДОО, БЕОГРАД..... 18

ПРИЛОГ III ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ПРЕДУЗЕЋА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНУ РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И ЗАПОШЉАВАЊЕ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ „ДЕС“ ДОО, БЕОГРАД..... 60

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

1. Извештај о ревизији финансијских извештаја Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ друштво са ограниченом одговорношћу, Београд

Мишљење са резервом о финансијским извештајима

Извршили смо ревизију приложених финансијских извештаја Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ д.о.о, Београд, и то: 1) Биланс стања, 2) Биланс успеха, и 3) Напомене уз финансијске извештаје.

По нашем мишљењу, финансијски извештаји за 2022. годину осим за ефекте питања описаних у делу Основ за мишљење са резервом у финансијским извештајима, по свим материјално значајним питањима, дају истинит и објективан приказ финансијског положаја Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ д.о.о, Београд, на дан 31. децембар 2022.

Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима

1) Друштво је у финансијским извештајима за 2022. годину више исказало остале краткорочне обавезе у износу од 21.032 хиљада динара, потраживања за више плаћен порез на добитак за износ од 63 хиљада динара, краткорочна активна временска разграничења за 62 хиљаде динара, обавезе према добављачима за 675 хиљада динара мање исказало остала потраживања за 62 хиљада динара, остале приходе за 675 хиљада динара.

2) Због погрешне класификације Друштво је уместо краткорочних обавеза по кредиту исказало дугорочне обавезе у износу од 76.798 хиљада динара, исказало обавезе према државним повериоцима у износу од 147.931 хиљада динара уместо на рачуну обавезе према добављачима у земљи.

3) Друштво није презентовало валидну рачуноводствену документацију у складу са Законом о рачуноводству из које се недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословених промена. Због наведеног, изражавамо резерви на исказану вредност грађевинског земљишта у износу од 1.148.281 хиљада динара, учешћа у капиталу у износу од 280 хиљада динара, ревалоризационих резерви у износу од 1.151.980 хиљада динара, краткорочне обавезе у износу од 81.009 хиљада динара, обавеза по основу пореза на додату вредности и осталих јавних прихода у износу од 7.191 хиљада динара, обавезе према добављачима у земљи у износу од 2.476 хиљада динара, залиха у износу од 2.320 хиљада динара

4) Напомене уз финансијске извештаје за 2022. годину нису састављене у складу са Законом о рачуноводству, као ни са МСФИ за МСП Одељак 3 Презентација финансијских извештаја. Друштво није обелоданило судске спорове у којима је тужена страна од стране запослених пред Европским судом у Стразбуру по основу неисплаћених зарада.

5) Друштво у оквиру постројења и опреме у износу од 28.281 хиљада динара исказује знатан број средстава која немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизована, а и даље се налазе у употреби. Вредност потпуно амортизованих, појединачних ставки постројења и опреме износи 24.343 хиљаде динара што чине 86% набавне вредности постројења и опреме.

Ревизију смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији, Пословником Државне ревизорске институције и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI). Наша одговорност, у складу са овим стандардима, је

деталније описана у делу извештаја *Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја*. Независни смо у односу на субјекта ревизије у складу са ISSAI 30 – Етички кодекс врховних ревизорских институција и Етичким кодексом за државне ревизоре и друге запослене у Државној ревизорској институцији и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу са овим кодексима. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Као што је објашњено у Напомени 3.2.2.4 скрећемо пажњу да у току 2022. године није вршена исплата зарада запосленима.

У складу са чланом 40 Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом¹, Друштво остварује право на месечну субвенцију зарада за сваку особу са инвалидитетом.

Друштво је Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања упутило допис број: 355 од 17. децембра 2021. године и допуну захтева број: 373 од 17. децембра 2021. године за одобрење субвенције зараде за запослене са инвалидитетом. Министарство је утврдило да је Друштву, које се сматра привредним субјектом са вишегодишњим тешкоћама у пословању, у претходне две фискалне године, на име субвенција зарада за запослене особе са инвалидитетом, одобрен и исплаћен износ од 35.877 хиљада динара, односно износ изнад 23.000 хиљада динара, што је лимит за доделу *de minimis* помоћи у периоду од три узастопне године, те да нема основа за одобравање средстава по поднетом захтеву.

Као што је објашњено у Напомени 3.2.1.8 скрећемо пажњу да износ основног капитала исказан у Билансу стања на дан 31. децембра 2022. године од 288.321 хиљада динара, који је регистрован у Агенцији за привредне регистре у износу од 272.990 хиљада динара и износ основног капитала од 54.671 хиљада динара који је одређен у оснивачком акту Друштва нису међусобно усаглашени.

Као што је објашњено у Напомени 1 скрећемо пажњу да је Друштво у непрекидној блокади текућег рачуна од 2008. године до дана вршења ревизије.

Наше мишљење не садржи резерву по овом питању.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство субјекта ревизије је одговорно за припрему и истинит и објективан приказ ових финансијских извештаја у складу са међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ за МСП) и законом којим је уређено рачуноводство и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности субјекта ревизије да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако оснивач намерава да субјект ревизије престане са пословањем, или нема другу реалну могућност осим да то уради. Руководство је одговорно за надгледање процеса финансијског извештавања субјекта ревизије.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, и издавање извештаја о ревизији који садржи наше мишљење. Уверавање у

¹ „Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 32/2013 и 14/2022 - др. закон

разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са ISSAI увек открити материјално погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са ISSAI, примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Такође:

- Идентификујемо и процењујемо ризике од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке; осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке као одговор на те ризике; и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основ за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле субјекта ревизије. Процењујемо примењене рачуноводствене политике и у којој мери су разумне рачуноводствене процене које је извршило руководство.
- Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности ентитета да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљених до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да ентитет престане да послује у складу са начелом сталности.
- Процењујемо укупну презентацију, структуру и садржај финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, и да ли су у финансијским извештајима приказане трансакције и догађаји на такав начин да се постигне истинит и објективан приказ.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
9. новембар 2023. године

2. Извештај о ревизији правилности пословања Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ друштво са ограниченом одговорношћу, Београд за 2022. годину

Мишљење са резервом о правилности пословања

Уз ревизију финансијских извештаја Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ друштво са ограниченом одговорношћу, Београд за 2022. годину, извршили смо ревизију правилности пословања из области расподеле и уплате добити у буџет Републике Србије, зарада, накнада зарада и других примања запослених и усклађеност извршења уговора о извођењу радова са Законом о јавним набавкама.

По нашем мишљењу, осим за питања наведена у делу извештаја Основ за мишљење са резервом о правилности пословања, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са приходима, примањима и расходима и издацима Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ друштво са ограниченом одговорношћу, Београд из области расподеле и уплате добити у буџет Републике Србије, зарада, накнада зарада и других примања запослених и усклађености пословања са уговорима у вези са извођењем радова, су извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима, и за планиране сврхе.

Основ за мишљење са резервом о правилности пословања

1) Правилник о раду број 331 од 9 септембра 2014. године, који је био у примени у 2022. години, донео је В.д директора Друштва, без прибављене претходне сагласности оснивача, што није у складу са чланом 3 став 7 Закона о раду;

2) Друштво није донело Правилник о систематизацији и организацији радних места што није у складу са чланом 24 став 2 и 4 Закона о раду.

3) Друштво није анексирало уговоре о раду из 2014. године, који су били на снази у току 2022. године, којима је уговорена основна зарада која је у 2022. години била нижа од минималне зараде. Увидом у обрачун зарада утврђено је да је Друштво, за све запослене, користило основице за обрачун минималне зараде по месецима која су различите од основица које су дефинисане Одлуком о висини минималне цене рада за период јануар – децембар 2022. године. Наведено није у складу са чланом 111 Закона о раду, којим је прописано да запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду.

4) Уз ревизију финансијских извештаја Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ друштво са ограниченом одговорношћу, Београд за 2022. годину, извршили смо ревизију правилности пословања из области расподеле и уплате добити у буџет Републике Србије, зарада, накнада зарада и других примања запослених и усклађеност извршења уговора о извођењу радова са Законом о јавним набавкама.

Одговорност руководства за правилност пословања

Поред одговорности за припрему и истинит и објективан приказ, руководство субјекта ревизије је такође дужно да обезбеди да активности, финансијске трансакције, информације и одлуке исказане у финансијским извештајима буду у складу са прописима који их уређују. Ова одговорност обухвата и успостављање финансијског управљања и контроле ради обезбеђивања разумног уверавања да ће се циљеви остварити кроз пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима.

Одговорност ревизора за ревизију правилности пословања

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извештајима, наша одговорност је и да изразимо мишљење о томе да ли је пословање субјекта ревизије, обухваћено према дефинисаним критеријумима, по свим материјално значајним питањима, усклађено са законом и другим прописима. У тачки 2 Напомена уз Извештај о ревизији наведени су прописи који су коришћени као извори критеријума. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање субјекта ревизије, обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Ова одговорност подразумева спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа да би се добило уверавање у разумној мери да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са приходима, примањима, расходима и издацима, извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима, и за планиране сврхе. Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
9. новембар 2023. године

ПРИЛОГ I

РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА

САДРЖАЈ

	<i>страна</i>
1. Резиме откривених неправилности у ревизији финансијских извештаја.....	10
2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја.....	13
3. Резиме откривених неправилности у ревизији правилности пословања.....	15
4. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања.....	16
5. Захтев за достављање одазивног извештаја.....	16

1. Резиме откривених неправилности у ревизији финансијских извештаја

ПРИОРИТЕТ 1²

У поступку ревизије нису утврђене неправилности првог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 2³

1) Друштво није вршило попис некретнина, постројења и опреме у износу од 1.300.093 хиљада динара; потраживања у износу од 922 хиљада динара и обавеза у износу од 956.309 хиљада динара што није у складу са чланом 20 Закона о рачуноводству. (Напомена 3.2)

2) Друштво у 2022. години за грађевинско земљиште у износу од 1.148.281 хиљада динара не води аналитичку евиденцију која обезбеђује податке о власништву, локацији, категорији, површини и вредности земљишта, што није у складу са чланом 12 став 1, 8 и 9 Закона о рачуноводству. Према подацима из пореских пријавама о утврђеном порезу на имовину за 2022. годину утврђено је да процењена тржишна вредност грађевинског земљишта прве, друге и треће зоне износи 518.393 хиљада динара. (Напомена 3.2.1.1)

3) Приликом обрачуна амортизације грађевинских објеката за 2022. годину и раније године коришћене су стопе амортизације које се разликују од стопа амортизације за некретнине, постројења и опрему дефинисане чланом 21 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама. Наведено није у складу са чланом 23 став 1 тачка 2 Закона о рачуноводству којим је дефинисано да се рачуноводствене политике и основе за вредновање примењују доследно из године у годину. (Напомена 3.2.1.1)

4) Друштво део некретнина од којих стиче економске користи издавањем у закуп и које испуњавају критеријуме да се признају као инвестиционе некретнине није евидентирало на рачуну инвестиционе некретнине што није у складу са Одељком 16.2 Дефиниција и почетно признавање инвестиционих некретнина МСФИ за МСП, чланом 6 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, као и чланом 24 Правилника о рачуноводству Друштва. (Напомена 3.2.1.1)

5) Према подацима из аналитичке евиденције постројења и опреме у износу од 28.281 хиљада динара садрже знатан број средстава која немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизована, а и даље се налазе у употреби. Потпуно амортизованих, појединачних ставки постројења и опреме има 79, укупне набавне вредности 24.343 хиљаде динара што чини 86% набавне вредности постројења и опреме.

Друштво није вршило преиспитивање корисног века употребе постројења и опреме у складу параграфом 17.19 Одељак 17 – Некретнине, постројења и опрема и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији постројења и опреме средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност. (Напомена 3.2.1.1)

6) Друштво је у финансијским извештајима за 2022. годину исказало учешће у капиталу правних лица у износу од 280 хиљада динара без документовања основа за евидентирање овог износа што није у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству. (Напомена 3.2.1.2)

² Приоритет 1 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити у року од 90 дана.

³ Приоритет 2 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.

7) Друштво не води аналитичку евиденцију залиха основног материјала по количини, врсти и вредности која би омогућила увид у промет и стање на рачунима залиха што није у складу са чланом 13 став 3 Закона о рачуноводству. (Напомена 3.2.1.3)

8) Друштво је у билансу стања на позицији залиха материјала исказало вредност залиха за које се не може утврдити из које године потичу, књиговодствене вредности од 2.320 хиљада динара. Друштво није преиспитало могућност евентуалне реализације наведених залиха и није извршило њихово свођење на нето оствариву вредност у складу са захтевима МСФИ за МСП – параграфима 13.4 и 13.19 Одељак 13 – Залихе. (Напомена 3.2.1.3)

9) Друштво је у својим финансијским извештајима исказало већа потраживања за више плаћен порез на добитак у износу од 63 хиљада динара који је настао приликом усклађивања обавеза са евиденцијом из Пореске управе. У поступку ревизије утврђено је да је Друштво у својим пословним књигама, и пре усклађивања са Пореском управом, имало исказана потраживања за више плаћен порез на добитак у износу од 60 хиљада динара, што има за последицу исказана већа остала краткорочна потраживања за износ од 63 хиљада динара што није у складу са чланом 13 став 1 Закона о рачуноводству. (Напомена 3.2.1.6)

10) Друштво је у својим финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказало већи износ на позицији краткорочна активна временска разграничења, а мањи износ на позицији остала потраживања у износу од 62 хиљада динара што није у складу са чланом 21 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике. (Напомена 3.2.1.7)

11) Друштво је у својим финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказало вредност ревалоризационих резерви у износу од 1.151.980 хиљада динара без презентовања валидне рачуноводствене документације, што није у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству. (Напомена 3.2.1.8)

12) Друштво је у финансијским извештајима за 2022. годину више исказало дугорочне обавезе, а мање краткорочне финансијске обавезе за износ дела дугорочног кредита од 76.798 хиљада динара, одобреног од стране Фонда за развој Републике Србије, који доспева у року краћем од годину дана. Друштво на дан биланса, није на рачун део дугорочних кредита и зајмова који доспевају до једне године исказало обавезу по ануитетима, односно није пренело обавезе за отплату дугорочног кредита и зајма које доспевају у року до годину дана од дана биланса што није у складу са чланом 14 став 1 Закона о рачуноводству, са чланом 31 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике за правна лица, као ни са Одељком 3.1 Фер презентација финансијских извештаја МСФИ ЗА МСП. (Напомена 3.2.1.9)

13) Друштво је у својим финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказало обавезе према добављачима у земљи у износу од 2.476 хиљада динара за које није вршило преиспитивање обавеза у складу са МСФИ за МСП параграфом 11.36 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти.

Такође, Друштво у финансијским извештајима за 2022. годину није поступило у складу са МСФИ за МСП Одељак 32 – Догађаји после извештајног периода и параграф 11.36 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти и извршило искњижење обавезе према добављачима у износу од 675 хиљада динара, иако су постојали објективни докази о умањењу обавеза. (Напомена 3.2.1.10)

14) Друштво је у својим финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказало краткорочне обавезе према Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у износу од 21.032 хиљада динара по основу средстава субвенција без обавезе враћања.

Независном конфирмацијом упућеној Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања потврђено је непостојање обавеза. Наведено није у складу МСФИ за МСП параграф 11.36 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти. (Напомена 3.2.1.10)

15) Друштво је у својим финансијским извештајима за 2022. годину исказало остале краткорочне обавезе у износу од 147.931 хиљада динара, које се односе на обавезе по основу испостављених фактура од стране добављача - јавних предузећа за трошкове електричне енергије, воде и канализације и комуналних услуга. Друштво је ове обавезе исказало на рачуну обавезе према државним повериоцима уместо на рачуну обавезе према добављачима у земљи. Наведено није у складу са чланом 14 став 1 Закона о рачуноводству, као ни са чланом 32 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике. (Напомена 3.2.1.10)

16) Друштво је у финансијским извештајима за 2022. годину на позицији остале краткорочне финансијске обавезе мање исказало износ од 104.188 хиљада динара. Наиме, Друштво је приликом усаглашавања стања обавеза исказаних у пословним књигама Друштва са стањем обавеза исказаних у Пореској управи исказало веће обавезе по основу пореза и доприноса на зараде на терет запосленог и на терет послодавца у износу од 43.200 хиљада динара. Такође, Друштво је по овом основу мање исказало обавезе за камате за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог и на терет послодавца, обавезе за камате за једнократни порез за куповину девиза, као и обавезе за камате за ПДВ у износу од 103.639 хиљада динара. Друштво није исказало обавезе по основу трошкова обједињене наплате у износу 43.749 хиљада динара. Наведено није у складу са МСФИ за МСП Одељак 3.2 Презентација финансијских извештаја, а у вези Одељка од 2.4 до 2.14 Квалитативне карактеристике информација у финансијским извештајима. (Напомена 3.2.1.10)

17) Друштво је у својим финансијским извештајима за 2022. годину исказало остале краткорочне обавезе у износу од 81.009 хиљада динара које се односе на обавезе за камате по тужбама радника и обавезе за судске трошкове по тужбама радника. За наведене обавезе у поступку ревизије није презентована веродостојна документација из које се недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословних промена које су евидентирани у пословним књигама и финансијским извештајима, што није у складу са чланом 9 став 1 и 2 Закона о рачуноводству. Друштво није вршило преиспитивање исказаних обавеза за камате по тужбама радника и обавеза за судске трошкове по тужбама радника у складу са МСФИ за МСП параграфима 11.14 – 11.20 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти, као и са одредбама члана 379 Закона о облигационим односима којима је дефинисано време застарелости. (Напомена 3.2.1.10)

18) Друштво није презентовало веродостојну рачуноводствену документацију из које се недвосмислено може сазнати време, основ, врста и садржај пословних промена које су евидентирани у пословним књигама и финансијским извештајима, а односе се на обавезе по основу пореза на додату вредности и осталих јавних прихода у износу од 7.191 хиљада динара, што није у складу са чланом 9 став 1 и 2 Закона о рачуноводству. Друштво није вршило преиспитивање исказаних обавеза по основу пореза на додату вредности и осталих јавних прихода у складу са МСФИ за МСП параграфима 11.14 – 11.20 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти. (Напомена 3.2.1.11)

ПРИОРИТЕТ 3⁴

У поступку ревизије нису утврђене неправилности трећег приоритета.

2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја

ПРИОРИТЕТ 1

У поступку ревизије нису дате препоруке првог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 2

1) Препоручујемо Друштву да попис имовине и обавеза врши у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем. (Напомена 3.2– Препорука број 1)

2) Препоручујемо Друштву да устроји аналитичку евиденцију грађевинског земљишта на начин који ће пружити неопходне информације о површини и власништву над истим у складу са чланом 12 став 1,8 и 9 Закона о рачуноводству. (Напомена 3.2.1.1 – Препорука број 4)

3) Препоручујемо Друштву, да примењује стопе амортизације у складу са чланом 21 Правилника о рачуноводству као и са чланом 23 став 1 тачка 2 Закона о рачуноводству-општа рачуноводствена начела. (Напомена 3.2.1.1 – Препорука број 5)

4) Препоручујемо Друштву да објекте од којих економске користи стиче издавањем у закуп евидентира на рачуну инвестиционе некретнине у складу са Одељком 16.2 Дефиниција и почетно признавање инвестиционих некретнина МСФИ за МСП, чланом 6 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, као и чланом 24 Правилника о рачуноводству Друштва. (Напомена 3.2.1.1 – Препорука број 6)

5) Препоручујемо Друштву да у складу са параграфом 17.19 МСФИ за МСП – Некретнине, постројења и опрема, изврши процену вредности и утврђивање новог корисног века трајања за опрему која нема исказану садашњу вредност и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене корисног века употребе опреме у складу са параграфима 10.15–10.18 МСФИ за МСП. (Напомена 3.2.1.1 – Препорука број 7)

6) Препоручујемо Друштву да спроведе у својим пословним књигама одговарајућа књижења на рачуну учешће у капиталу правних лица у складу са расположивом документацијом. (Напомена 3.2.1.2 – Препорука број 8)

7) Препоручујемо Друштву успостави аналитичку евиденцију залиха по количини, врсти и вредности у складу са чланом 13 став 3 Закона о рачуноводству. (Напомена 3.2.1.3 – Препорука број 9)

8) Препоручујемо Друштву да преиспита вредности исказаних залиха материјала у пословним књигама и да изврши обезвређење залиха материјала, односно да изврши свођење залиха материјала на нето оствариву вредност у складу са МСФИ за МСП – Одељак 13 – Залихе. (Напомена 3.2.1.3 – Препорука број 10)

⁴ Приоритет 3 - грешке, неправилности и погрешна исказивања која је могуће отклонити у року од датума припреме наредног сета финансијских извештаја до три године.

9) Препоручујемо Друштву да спроведе потребна књижења на позицији краткорочна потраживања за више плаћен порез на добитак у складу са чланом 13 став 1 Закона о рачуноводству. (Напомена 3.2.1.5 – Препорука број 11)

10) Препоручујемо Друштву да спроведе одговарајућа књижења ПДВ-а у улазним фактурама у складу са чланом 21 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике. (Напомена 3.2.1.7 – Препорука број 12)

11) Препоручујемо Друштву да у својим пословним књигама спроведе књижење на рачуну ревалоризационе резерве на основу веродостојне рачуноводствене документације у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству. (Напомена 3.2.1.8 – Препорука број 13)

12) Препоручујемо Друштву да у својим финансијским извештајима спроведе књижење на краткорочне финансијске обавезе за износ дела дугорочног кредита одобреног од стране Фонда за развој Републике Србије који доспева до годину дана у складу са чланом 14 став 1 Закона о рачуноводству, са чланом 31 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике за правна лица, као и са Одељком 3.1 Фер презентација финансијских извештаја МСФИ ЗА МСП. (Напомена 3.2.1.9 – Препорука број 14)

13) Препоручујемо Друштву да утврди исказану вредност на рачуну обавезе према добављачима у складу са МСФИ за МСП параграф 11.36 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти, примењујући одредбе члана 371 до 380 Закона о облигационим односима и да у складу са тим спроведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама, као и да искњижи обавезе према добављачима у износу од 675 хиљада динара јер су постојали објективни докази о умањењу ових обавеза. (Напомена 3.2.1.10 – Препорука број 15)

14) Препоручујемо Друштву да утврди обавезе према Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и спроведе одговарајућа књижења у складу са МСФИ за МСП параграф 11.36 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти. (Напомена 3.2.1.10 – Препорука број 16)

15) Препоручујемо Друштву да евидентирање промена на рачуну обавезе према добављачима спроводи у складу са чланом 14 став 1 Закона о рачуноводству, као и са чланом 32 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике. (Напомена 3.2.1.10 – Препорука број 17)

16) Препоручујемо Друштву да изврши усаглашавање исказних обавеза по основу неплаћених пореза и доприноса на зараде и накнада зарада, неплаћених обавеза по основу ПДВ-а, као и обавеза по основу неплаћених осталих јавних прихода, и њима припадајућим каматама, са обавезама евидентираним у Пореској управи и да спроведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама у складу са Одељком 3.2 Презентација финансијских извештаја МСФИ за МСП, а у вези Одељка од 2.4 до 2.14 Квалитативне карактеристике информација у финансијским извештајима МСФИ за МСП. (Напомена 3.2.1.10 – Препорука број 18)

17) Препоручујемо Друштву да утврди исказану вредност на рачуну остале краткорочне обавезе за камате по тужбама радника, као и за судске трошкове по тужбама радника у складу са МСФИ за МСП параграфима 11.14 – 11.20 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти, примењујући одредбе члана 379 Закона о облигационим односима и да у складу са тим спроведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама. (Напомена 3.2.1.10 – Препорука број 19)

18) Препоручујемо Друштву да утврди исказану вредност на рачуну обавезе по основу пореза на додату вредности и осталих јавних прихода у складу са МСФИ за МСП параграфима 11.14 – 11.20 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти, примењујући одредбе члана 371 до 380 Закона о облигационим односима и да у складу са тим спроведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама. (Напомена 3.2.1.10 – Препорука број 20)

ПРИОРИТЕТ 3

У поступку ревизије нису дате препоруке трећег приоритета.

3. Резиме откривених неправилности у ревизији правилности пословања

ПРИОРИТЕТ 1

1) Правилник о раду број 331 од 9 септембра 2014. године, који је био у примени у 2022. години, донео је В.д директора Друштва, без прибављене претходне сагласности оснивача, што није у складу са чланом 3 став 7 Закона о раду.

Друштво није донело Правилник о систематизацији и организацији радних места што није у складу са чланом 24 став 2 и 4 Закона о раду.

Друштво није анексирало уговоре о раду из 2014. године, који су били на снази у току 2022. године, којима је уговорена основна зарада која је у 2022. години била нижа од минималне зараде. Увидом у обрачун зарада утврђено је да је Друштво, за све запослене, користило основице за обрачун минималне зараде по месецима која су различите од основица које су дефинисане Одлуком о висини минималне цене рада за период јануар – децембар 2022. године. Наведено није у складу са чланом 111 Закона о раду, којим је прописано да запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. (Напомена 3.2.2.4)

ПРИОРИТЕТ 2

У поступку ревизије нису утврђене неправилности другог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 3

2) Друштво није успоставило систем финансијског управљања и контроле на начин прописан Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, јер до краја 2022. године није успостављен систем финансијског управљања и контроле у свим својим елементима. Друштво није сачинило мапе пословних процеса, нема усвојену стратегију управљања ризицима, нема сачињен регистар ризика, није успоставило интерне контроле у пословним процесима узимајући у обзир најзначајније ризике, није донело кодекс понашања, а није успоставило ни систем редовног оцењивања радне успешности запослених.. (Напомена 3.2)

3) Друштво није успоставило интерну ревизију у складу са одредбама члана 82 Закона о буџетском систему и одредбама члана 3 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору и није доставило годишњи извештај о раду интерне ревизије за 2022. годину Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију, што није у складу са чланом 32 овог Правилника. (Напомена 3.2.1)

4. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања

ПРИОРИТЕТ 1

1) Препоручујемо Друштву да усагласи Правилник о раду са Законом о раду и достави оснивачу на сагласност, да донесе Правилник о организацији и систематизацији послова у складу са Законом о раду и да обрачун и исплату зарада врши у складу са Законом о раду и Правилником о раду након добијања сагласности оснивача на њега. (Напомена 3.2.2.4 – Препорука број 21)

ПРИОРИТЕТ 2

У поступку ревизије правилности пословања нису дате препоруке другог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 3

2) Препоручујемо Друштву да успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору. (Напомена 3.2 – Препорука број 2)

3) Препоручујемо Друштву да предузме активности на успостављању интерне ревизије на један од начина прописаних Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору и да доставља извештај о раду интерне ревизије Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију. (Напомена 3.2.1 – Препорука број 3)

5. Захтев за достављање одазивног извештаја

Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ друштво са ограниченом одговорношћу, Београд, је на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужно да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана, почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом и
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере за умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ друштво са ограниченом одговорношћу, Београд мора у одазивном извештају исказати да је предузео мере исправљања на основу отклањању откривених неправилности, које су наведене у Извештају о ревизији финансијских извештаја који садржи и препоруке за њихово отклањање, осим оних које су отклоњене у току обављања ревизије и садржане у поглављу Мере предузете у поступку ревизије. За мере исправљања је дужан да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За неправилности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом

„ДЕС“ друштво са ограниченом одговорношћу, Београд обавезно је да достави доказе о отклањању неправилности односно предузимању мера исправљања;

2. За неправилности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до састављања годишњег финансијског извештаја, односно до годину дана, и трећег приоритета, односно које је могуће отклонити у року до три године Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ друштво са ограниченом одговорношћу, Београд обавезно је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице. у одазивном извештају треба да искаже мере исправљања на основу откривених неправилности, односно свих налаза датих у Извештају о ревизији финансијских извештаја, као и да поступи по датим препорукама.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији, одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању биле откривене неправилности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 став 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

ПРИЛОГ II

НАПОМЕНЕ

**УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ
ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕЋА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНУ РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И
ЗАПОШЉАВАЊЕ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ „ДЕС“ ДОО, БЕОГРАД ЗА 2022.
ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

1. Основни подаци о субјекту ревизије.....	20
2. Критеријуми за ревизију правилности пословања.....	32
3. Налази у поступку ревизије.....	33
3.1 Интерна финансијска контрола.....	33
3.2 Финансијско управљање и контрола.....	33
3.3 Финансијски извештај.....	37
3.2.1 Биланс стања.....	37
3.2.2 Биланс успеха.....	54
3.2.3 Напомене уз финансијске извештаје.....	58
3.2.4 Потенцијалне обавезе.....	59

1. Основни подаци о субјекту ревизије

Пун назив: Друштво за радно и професионално оспособљавање и запошљавање инвалидних и других лица, Београд (у даљем тексту Друштво)

Скраћени назив: ДЕС ДОО, Београд

Седиште и адреса: Београд, Кумодрашка 226

Матични број: 07433069

Шифра делатности: 8899 Остала непоменута социјална заштита без смештаја

ПИБ: 100001206

Друштво ДЕС ДОО, Београд (у даљем тексту Друштво) је основано 27. јануара 1972. године Решењем број 5-159/72-10.04. Скупштина града Београда је преузела права и обавезе оснивача Друштва.

Споразумом о уделу државне својине у средствима која користи друштвено предузеће за радно и професионално оспособљавање и запошљавање инвалидних и других лица ДЕС број 46-718/08 од 8. јула 2009. године који је потписан између Републичке дирекције за имовину Републике Србије и Друштва утврђено је да су средства која користи Друштво 100% у државној својини.

Влада Републике Србије је донела Одлуку 5 број 023-6897/2009-1 од 29. октобра 2009. године о изменама и допунама Оснивачког акта друштвеног предузећа за радно и професионално оспособљавање и запошљавање инвалидних и других лица ДЕС Београд, којом је утврђено да се предузеће организује као једночлано друштво са ограниченом одговорношћу и да убудуће послује под следећим пословним именом: Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом ДЕС друштво са ограниченом одговорношћу, Београд. Скраћено пословно име предузећа је ДЕС д.о.о, Београд. Оснивач предузећа је Република Србија за коју на основу законског овлашћења оснивачка права врши Влада Републике Србије.

Агенција за приватизацију је 30. марта 2010. године донела одлуку број 10-1391/10-30/04 са изменом број 10-1623/10-30/04 од 20. априла 2010. године о покретању поступка реструктурирања предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом ДЕС Београд.

На основу Закључка Владе Републике Србије 05 Број:023-6781/2015. године од 25. јуна 2015. године предложено је покретање стечајног поступка реорганизацијом у складу са Унапред припремљеним планом реорганизације за Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом ДЕС Београд д.о.о. због трајније неспособности плаћања. Друштво је усвојило Унапред припремљени план реорганизације 27. маја 2016. године. Решењем Привредног суда у Београду посл. Бр. 1. Рео. 19/2016 од 8. јуна 2016. године покренут је претходни стечајни поступак ради испитивања испуњености услова за отварање поступка у стечају у складу са Унапред припремљеним планом реорганизације над Друштвом. Решењем Привредног суда у Београду Посл. бр. 1 Рео - 19/2016 од 3. фебруара 2017. године обуставља се претходни стечајни поступак ради испитивања испуњености услова за отварање поступка стечаја у складу са Унапред припремљеним планом реорганизације Друштва.

На основу увида у претраживање дужника у принудној наплати извршеног дана 11. септембра 2023. године утврђено је да је текући рачун Друштва у блокади од 8. септембра 2018. године у износу од 253.053 хиљада динара.

Друштво не обавља делатности које су наведене у оснивачком акту, већ приходе остварује издавањем некретнине у закуп над којима Друштва има право коришћења.

Према критеријумима за разврставање из Закона о рачуноводству Друштво је разврстано у мало правно лице.

На дан 31. децембра 2021. године предузеће је имало 39 запослена од ког броја су 38 особа са инвалидитетом, а 31. децембра 2022 године имало је укупно 14 запослених од ког броја су 13 особа са инвалидитетом.

Друштво је у непрекидној блокади текућег рачуна од 2008. године до дана вршења ревизије.

1.1 Основ за састављање и приказивање финансијских извештаја и рачуноводствене политике

Финансијски извештаји Друштва укључују биланс стања на дан 31. децембра 2022. године и биланс успеха за годину која се завршава на тај дан као и преглед значајних рачуноводствених политика и процена, те остале напомене уз финансијске извештаје.

На основу Закона о рачуноводству, правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, што за Друштво у складу са Законом представљају Међународни стандарди финансијског извештавања, као и други прописи издати од стране Министарства. Закон и други прописи захтевају одређена приказивања и одређени третман рачуна и стања, што има за последицу одступања од МСФИ, услед чега се приложени финансијски извештаји не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у потпуној сагласности са МСФИ.

Приликом састављања финансијских извештаја, Друштво је искористило могућност допуштену законским прописима Републике Србије и ефекте промене девизних курсева за дугорочне обавезе разграничило и исказало у оквиру активних временских разграничења, што одступа у односу на одредбе МРС 21 - Ефекти промене девизних курсева.

Финансијски извештаји Друштва су приказани у хиљадама динара (РСД). Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији, стога су приложени финансијски извештаји сачињени са претпоставком да је функционална валута Друштва динар.

Састављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Друштва.

1.1.1 Организација рачуноводства

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом ДЕС д.о.о., од 25. маја 2017. године (у даљем тексту Правилник о рачуноводству Друштва), је уређена организација рачуноводства, интерни рачуноводствени контролни поступци, рачуноводствене политике за признавање и

процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, утврђују упутства и смернице за усвајање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене, састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени; уређује кретање рачуноводствених исправа, утврђују рокови за њихово достављање на даљу обраду и евидентирање у половним књигама; уређује школска спрема, радно искуство и остали услови за лице које је одговорно за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, и друга питања у погледу вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја за која је прописано да се уређују општим актом.

Друштво у 2022. години нема запослених у служби рачуноводства. Вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја у складу са чланом 16 Закона о рачуноводству, поверено је Предузећу COM PLUS d.o.o., Београд.

Вођење пословних књига, састављање и презентација финансијских извештаја Друштва води се у складу са Законом о рачуноводству, другим подзаконским прописима донетим на основу Закона о рачуноводству и Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва.

1.1.2 Рачуноводствене политике

Рачуноводствене политике су специфични принципи, основе, конвенције, правила и праксе примењене при састављању и презентацији финансијских извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања за мала и средња предузећа.

Избор рачуноводствених политика извршен је уз поштовање општих рачуноводствених начела, принципа и правила вредновања који су прописани МСФИ за МСП.

Усвојене рачуноводствене политике односе се на признавање, укидање признавања, мерење и процењивање средстава, обавеза, прихода и расхода Друштва.

Усвојене рачуноводствене политике примењују се доследно у дужем временском периоду и могу се мењати само у случају промене МСФИ за МСП и/или уколико промена обезбеђује поузданије и важније информације о финансијском положају и резултатима пословања.

Када ефекти промена нису материјално значајни, не врши се ретроспективна примена промењене рачуноводствене политике, већ се ефекти исказују преко одговарајућих рачуна прихода и расхода текућег периода, у зависности од тога да ли су ефекти позитивни или негативни.

У случају промене рачуноводствене политике чији су ефекти материјално значајни примена се врши ретроактивно, односно потребно је применити нову рачуноводствену политику на упоредне информације за претходне периоде на најранији датум за који је то изводљиво, као да је нова рачуноводствена политика одувек примењивана.

Усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћних књига са главном књигом врши се пре пописа имовине и обавеза и пре састављања финансијских извештаја.

Стање имовине и обавеза у књиговодству усклађује се на крају пословне године са стварним стањем које се утврђује пописом.

Усклађивање међусобних финансијских пласмана и потраживања са дужницима, врши се једном годишње са стањем (на дан 30. новембра), достављањем у писменом облику извода отворених ставки финансијских пласмана и потраживања натај дан.

Попис књига, филмова, фотоса, архивске грађе и др, врши се сваке пете године.

Попис имовине и обавеза врши се на крају пословне године, са стањем на последњи дан пословне године.

Кључне рачуноводствене политике:

Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема (дугорочна материјална имовина, у даљем тексту: НПО) која испуњава услове за признавање као средство, почетно се мери по набавној вредности, односно цени коштања, а након почетног признавања мери се по набавној вредности, односно цени коштања умањеној за акумулирану амортизацију и за евентуалне акумулиране губитке по основу обезвређења, на начин прописан у Одељку 17 Некретнине, постројења и опрема.

У набавну вредност НПО укључују се сви трошкови набавке увећани за зависне трошкове набавке.

Сопствене услуге код набавке НПО признају се у набавну вредност највише по тржишној цени (нпр: трошкови превоза опреме и слично), док се неубичајено високи трошкови исказују на терет расхода периода у којем су настали.

Да би средство било признато као стално средство и подлегало обрачуну амортизације, треба да испуњава два услова:

1. да је његов корисни век трајања дужи од годину дана,
2. да је његова набавна вредност/цена коштања (која може поуздано да се измери) у моменту стицања/изградње, већа од 50.000 динара.

Уколико један материјално значајан део НПО има исти корисни век и метод амортизације као и други материјално значајан део тог средства приликом утврђивања трошкова амортизације, такви делови се групишу. У противном, сваки део средства се амортизује засебно.

Накнадни издаци укључују се у набавну вредност уколико испуњавају критеријуме дефинисане параграфом 17.10 МСФИза МСП.

Накнадни издаци који не испуњавају наведен критеријум, односно који служе свакодневном или редовном сервисирању и одржавању НПО не улазе у вредност НПО, већ се исказују на терет расхода периода у којем су настали.

У зависности од датих околности, накнадни издаци који испуњавају критеријуме да буду признати као средство исказују се као засебно средство које се амортизује одвојено од остатка постојећег средства у вези са којим је извршен накнадни издатак, уколико је:

1. вредност накнадног издатка значајна у односу на постојеће средство, а што се процењује у моменту настанка издатка уз уважавање свих релевантних околности, и
2. када је процењени корисни век трајања улагања битно различит од остатка средства.

Амортизација НПО врши се путем пропорционалног метода, и то применом стопе, утврђене на основу процењеног корисног века трајања, на основицу коју чини набавна вредност/цена коштања умањена за резидуалну вредност.

Обрачун амортизације почиње од првог дана наредног месеца у односу на месец у којем је основно средство стављено у употребу, односно од када је расположиво за коришћење.

Обрачун амортизације престаје када средство престаје да се признаје, односно када је већ у потпуности отписано, расходовано или на било који начин отуђено.

Ако је преостала вредност безначајна или ако су корисни и физички век трајања средства блиски, па су очекивања да се на крају корисног века средство евентуално продаје само као отпад, не утврђује се преостала вредност.

Преостала вредност средства сматра се значајном за потребе овог Правилника ако су корисни и физички век трајања средства различити, при чему набавна вредност средства у моменту стицања средства износи најмање (на пример: 2.000.000 динара) а преостала вредност чини најмање (на пример: 20%) набавне вредности средства, као и ако постоји тржиште за предметно средство на крају процењеног корисног века.

За потребе обрачуна амортизације НПО у следећој табели дати су претпостављени оквими корисни век трајања и распон стопа амортизација у зависности од врсте НПО. У зависности од специфичности конкретне НПО за свако појединачно средство се утврђује процењени корисни век и одговарајућа стопа амортизације уз уважавање свих релевантних фактора (очекивани интензитет коришћења, физичко и технолошко старење, законска ограничења итд) што се утврђује посебном Одлуком о висини амортизационих стопа, која се доноси на основу овог Правилника.

Табеларни преглед

Опис	Корисни век трајања (у годинама)	Стопа амортизације (у %)
Грађевински објекти високоградње и нискоградње армиранобетонске конструкције (зграде, мостови, тунели надвожњаци, лукобрани, нафтоводи, водоводи, плинроводи и далеководи), као и постројења која се сматрају самосталним грађевинским објектом	40-50	2-2,5%
Грађевински објекти нискоградње с доњим стројем (доњи строј путева и пруга, бране, насипи и сл.)	25-33,33	3-4%
Грађевински објекти високоградње и нискоградње дрвене конструкције	15-20	5-6,67%
Остали грађевински објекти	10-20	5-10%
Постројења и опрема	5-20	5-20%
Погонски и пословни инвентар (стројеви, алати, транспортна средства и уређаји)	5-10	10-20%
Канцеларијска опрема	4-10	10-25 %
Путничка моторна возила, возила на мотори погон и прикључни уређаји	5-8	12,5-20%
Рачунарска опрема, телекомуникациона опрема	3-5	20-33,33%
Вишегодишњи засади	5-10	10-20%
Основностадо	2-5	20-50%

Опис	Корисни век трајања (у годинама)	Стопа амортизације (у %)
Нематеријална имовина Софтвер, лиценце и остала права, Дугорочни закуп објеката и опреме Остала нематеријална имовина која нема одређив корисни век	10	10%

Преиспитивање усвојеног метода амортизације, преостале (резидуалне) вредности као и корисног века трајања се врши на крају обрачуноског периода (пословне године) уколико постоје наговештаји да је дошло до значајне промене у односу на претходни период.

НПО за која се утврди да постоји план отуђења пре краја њиховог корисног века трајања представља назнаку умањења вредности која узрокује израчунавање надокнадиве вредности средства за сврхе одређивања да ли је средству умањена вредност.

Не постоји обавеза рекласификације НПО за која постоји намера руководства да буду отуђена у року од 12 месеци на стална средства намењена продаји, нити постоји обавеза обустављања обрачуна амортизације за стална средства намењена продаји од тог датума.

Инвестиционе некретнине

Приликом почетног признавања, инвестициона некретнина вреднује се по набавној вредности, односно по цени коштања.

Након почетног признавања, инвестициона некретнина процењује се по фер вредности ако се фер вредност може поуздано утврдити без прекомерних трошкова и напора. Фер вредност проверава се на сваки датум извештавања, а промене фер вредности признају се као добитак или губитак у Билансу успеха.

Све друге инвестиционе некретнине (код којих се фер вредност не може поуздано утврдити без прекомерних трошкова и напора) вреднују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и за евентуалне акумулиране губитке по основу обезвређења.

Обрачун амортизације инвестиционих некретнина чија се фер вредност не може поуздано утврдити без прекомерних трошкова и напора, врши се коришћењем пропорционалног метода уз примену одговарајућих стопа амортизације (табеларни преглед) овог Правилника.

Финансијски инструменти

Финансијски инструмент је сваки уговор на основу којег настаје финансијска имовина једног пословног субјекта и финансијска обавеза или власнички инструмент другог пословног субјекта.

Финансијска имовина обухвата уделе и акције код повезаних субјеката, зајмове повезаним субјектима, улагања у придружене субјекте, улагања у хартије од вредности, дате кредите и депозите, осталу финансијску имовину.

Финансијска имовина процењује се у складу са Одељком 11 Основни финансијски инструменти и Одељком 12 Питања везана за остале финансијске инструменте.

Основни финансијски инструменти

Основни финансијски инструменти су они који испуњавају услове из параграфа 11.8 МСФИ за МСП, који обухватају:

1. готовину,
2. депозите по видењу и депозите са фиксним роком када је субјект депонент, на пример банковне рачуне,
3. комерцијалне папире и менице које се држе,
4. рачуне потраживања и обавеза, потраживања и обавеза по основу меница и зајмова,
5. обвезнице и сличне дужничке инструменте,
6. инвестиција у неконвертибилне преференцијалне акције и преференцијалне и обичне акције без обавезе поновног откупа од стране емитента.

При почетном признавању финансијског средства или финансијске обавезе, правно лице их одмерава по цени трансакције (укључујући трошкове трансакције осим код почетног одмеравања финансијског средства или финансијске обавезе који се одмеравају по фер вредности кроз Биланс успеха) осим уколико аранжман у ствари представља финансијску трансакцију. Финансијска трансакција може настати у вези са продајом робе или услуга, на пример, ако се плаћање одлаже ван уобичајених пословних услова или се финансира по каматној стопи која није тржишна стопа. Ако аранжман представља финансијску трансакцију, правно лице одмерава финансијско средство или финансијску обавезу по садашњој вредности будућих плаћања дисконтованих по тржишној каматној стопи за сличан дужнички инструмент.

На крају сваког извештајног периода, правно лице треба да одмерава финансијске инструменте на следећи начин, без икаквог умањења за трошкове трансакције које може да има током продаје или другог отуђења:

1. Дужнички инструменти који испуњавају услове из параграфа 11.8(б) треба да се одмеравају по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне камате. У параграфима 11.15-11.20 се дају упутства за одређивање амортизоване вредности коришћењем метода ефективне камате. Дужнички инструменти класификовани као краткорочна средства или краткорочне обавезе треба да се одмеравају по недисконтованом износу готовине или друге накнаде за коју се очекује да буде плаћена или примљена (односно, нето од умањења вредности - видети параграфе 11.21-11.26) осим ако аранжман у ствари представља финансијску трансакцију (видети параграф 11.13). Ако аранжман представља финансијску трансакцију, правно лице треба да одмери дужнички инструмент по садашњој вредности будућих плаћања дисконтованих по тржишној каматној стопи за сличан дужнички инструмент,

2. Обавезе за добијање зајма који испуњава услове из параграфа 11.8(ц) треба да се одмеравају по набавној вредности (која је понекад нула) од које се одузима умањење вредности,

3. Инвестиције у неконвертибилне преференцијалне акције и обичне или преференцијалне акције без обавезе поновног откупа од стране емитента које испуњавају услове из параграфа 11.8(д) треба да се одмеравају на следећи начин (у параграфима 11.27-11.33 се дају упутства о фер вредности):

1) ако се акцијама јавно тргује или се њихова фер вредност може поуздано одмерити на други начин, инвестиција треба да се одмерава по фер вредности са променама фер вредности које се признају у добитак или губитак,

2) све друге такве инвестиције треба да се одмеравају по набавној вредности од које се одузима умањење вредност.

Ако је надокнадиви износ финансијског средства мањи од његове књиговодствене вредности, правно лице треба да смањи књиговодствену вредност на надокнадиви износ. То смањење представља губитак због умањења вредности. Правно лице треба одмах да призна губитак због умањења вредности финансијског средства у добитак или губитак.

Процењивања краткорочних потраживања и пласмана врши се на крају обрачунског периода на основу ризика наплативости. Потраживања која нису наплаћена до краја обрачунског периода процењују се на следећи начин:

Индиректан отпис, односно исправка вредности потраживања од купаца на терет расхода периода преко рачуна исправке вредности врши се код потраживања од купаца код којих је од рока за њихову наплату прошло најмање 60 дана.

Индикатори вероватне ненаплативости потраживања су: кашњење купца у измиривању своје обавезе, блокада рачуна купца, над купцем је покренут поступак стечаја или ликвидације, приликом усклађивања потраживања и обавеза, купац не признаје исказано потраживање итд.

Директан отпис потраживања од купаца на терет расхода периода се врши уколико је ненаплативост извесна и документована (нпр: правно лице није успео судским путем да изврши њихову наплату, потраживање је застарело у складу са релевантним прописима којима се уређује застарелост попут ЗОО, купца је немогуће лоцирати услед тога што је брисан из надлежног регистра и си).

Приликом утврђивања индиректног и директног отписа потраживања узимају се у обзир одредбе Одељка 32 Догађаји после извештајног периода.

Одлуку о индиректном отпису, односно исправци вредности потраживања од купаца преко рачуна исправке вредности на предлог комисије за попис потраживања и краткорочних пласмана доноси орган управљања.

Одлуку о директном отпису потраживања од купаца на предлог комисије за попис потраживања и краткорочних пласмана доноси орган управљања.

Остали сложени финансијски инструменти

Сложени финансијски инструменти који су под делокругом Одељка 12 МСФИ за МСП обухватају:

1. инвестицију у инструменте капитала другог субјекта, осим неконвертибилних преференцијалних акција и обичних и преференцијалних акција без обавезе поновног откупа од стране емитента (видети параграф 11.8(д)),

2. своп каматне стопе којим се враћа позитиван или негативан ток готовине, или форвард обавеза за куповину робе или финансијски инструмент који се може измирити у готовини и који би, по измирењу, могао да има позитиван или негативан ток готовине, зато што такви свопови и форварди не испуњавају услов из параграфа 11.9(а),

3. опције и форвард уговори, зато што повраћаји имаоцу нису фиксни и услов из параграфа 11.9(а) није испуњен,

4. инвестиције у конвертибилни дуг, зато што повраћај имаоцу може да варира зависно од цене емитентових власничких акција, а не само од тржишних каматних стопа,

5. потраживања по основу зајма датог трећој страни који даје трећој страни право или обавезу раније исплате у случају промене пореских или рачуноводствених прописа, зато што такав зајам не испуњава услов из параграфа 11.9(ц).

Када се финансијско средство или финансијска обавеза признају на почетку, правно лице треба да их одмерава по фер вредности, што је обично цена трансакције.

На крају сваког извештајног периода, правно лице треба да одмерава све финансијске инструменте под делокругом Одељка 12 по фер вредности и да признаје промене фер вредности

у добитак или губитак, осим следећег: инструменти капитала којима се не тргује јавно и чија фер вредност не може иначе да се поуздано одмери и уговора повезаних са таквим инструментима који ће, ако се изврше, за резултат имати испоруку таквих инструмената, треба да се одмеравају по набавној вредности умањеној за умањење вредности.

Ако поуздано одмеравање фер вредности није више доступно за инструмент капитала којим се не тргује јавно, већ се он одмерава по фер вредности кроз добитак или губитак, његова фер вредност последњег дана када је инструмент могао поуздано да се одмери се третира као набавна вредност инструмента. Правно лице треба да одмерава инструмент по овој вредности умањеној за умањење вредности док не постане доступно поуздано мерило фер вредности.

Правно лице примењује одредбе о хеџингу (заштити) и рачуноводству хеџинга у складу са параграфом 12.23 МСФИ за МСП, за следеће ризике хеџинга:

1. ризик варијабилне каматне стопе дужничког инструмента који се одмерава по амортизованој вредности,
2. ризик девизног курса у чврстој обавези или веома вероватној предвиђеној трансакцији,
3. ризик цене робе која се држи или представља чврсту обавезу или веома вероватну предвиђену трансакцију,
4. ризик девизног курса у нето инвестицији у инострано пословање.

Правно лице признаје у укупном осталом резултату део промене фер вредности инструмента хеџинга која је била ефективна у елиминисању промене фер вредности или очекиваних токова готовине ставке хеџинга. Правно лице треба да призна у добитак или губитак стваки вишак фер вредности инструмента хеџинга преко промене фер вредности очекиваних токова готовине (што се понекад назива неефективност хеџинга). Добитак или губитак по основу хеџинга признати у укупном осталом резултату треба да се рекласификују у добитак или губитак када се ставка хеџинга призна у добитак или губитак или када се заврши однос хеџинга.

Залихе

Залихе се мере по набавној цени, односно по цени коштања или по нето тржишној вредности, у зависности од тога која је вредност нижа.

Процењивање залиха материјала, резервних делова, ситног инвентара и робе врши се на начин прописан у Одељку 13 Залихе.

У набавну вредност залиха укључују се сви трошкови набавке и други трошкови који су настали доводењем залиха на садашњу локацију и садашње стање.

Сопствене услуге код набавке залиха се признају у набавну вредност највише по тржишној цени (нпр: трошкови утовара и истовара у сопственој режији, превоз и слично), док се неуобичајено високи трошкови исказују на терет расхода периода у коме су настали.

Обрачун излаза (утрошка) залиха материјала и резервних делова врши се по методи просечне пондерисане цене.

У току обрачунског периода залихе материјала и резервних делова евидентирају се по набавним ценама. Обрачун излаза (утрошка) залиха робе врши се по методи просечне пондерисане цене.

У току обрачунског периода залихе робе евидентирају се по набавним ценама.

Обрачун остварене разлике у цени робе која се у току обрачунског периода евидентира по продајној цени врши се на крају обрачунског периода.

Обрачун остварене разлике у цени врши се на нивоу свих залиха робе.

Процену степена и износа обезвређења залиха материјала, резервних делова, ситног инвентара и робе врши пописна комисија коју образује директор.

Умањење вредности залиха

Правно лице треба да оцени на сваки датум извештавања да ли је залихама умањена вредност. Правно лице треба да изврши ову процену поређењем књиговодствене вредности сваке ставке залиха (или групе сличних ставки - видети параграф 27.3 МФИ за МСП) са продајном ценом умањеном за трошкове финализирања и продаје. Ако је ставки залиха (или групи сличних ставки) умањена вредност, правно лице треба да смањи књиговодствену вредност залиха (или групе) на њену продајну цену умањену за трошкове финализирања и продаје. Ово смањење је губитак због умањења вредности и признаје се одмах у добитак или губитак.

Ако је неизводљиво одредити продајну цену умањену за трошкове финализирања и продаје за залихе ставку по ставку, правно лице може да групише ставке залиха које се односе на исту производну линију који имају сличне намене или крајње кориснике и које се производе и рекламирају у истој географској области за сврхе оцене умањења вредности.

Правно лице треба да врши нову процену продајне цене умањене за трошкове финализирања и продаје на сваки наредни датум извештавања. Када околности које су претходно узроковале умањење вредности залиха више не постоје или када постоји јасан доказ повећања продајне цене умањене за трошкове финализирања и продаје због промењених економских околности, правно лице треба да сторнира износ умањења вредности (сторнирање је ограничено на износ првобитног губитка због умањења вредности), тако да је нова књиговодствена вредност мања од набавне вредности и промењене продајне цене умањене за трошкове финализирања и продаје.

Резервисања

Процењивање резервисања врши се на начин прописан Одељком 21 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина.

Резервисање ће бити признато када:

1. правно лице има обавезу на датум извештавања као резултат прошлог догађаја,
2. је вероватно да ће се од правног лица захтевати да пренесе економске користи приликом измирења и
3. износ обавезе се може поуздано проценити.

Правно лице треба да призна резервисање као обавезу у извештају о финансијској позицији и треба да призна износ резервисања као расход, осим ако други одељак МСФИ за МСП не захтева да се трошак призна као део набавне вредности средстава као што су залихе или некретнине, постројења и опрема.

Правно лице треба да одмерава резервисање по најбољој процени износа потребног за измирење те обавезе на датум извештавања. Најбоља процена је износ који би неки субјект разумно платио да измири обавезу на крају извештајног периода или да је на тај датум пренесе трећој страни.

Правно лице књижи на терет резервсања само оне издатке за које је резервсање првобитно признато.

Правно лице треба да проверава резервсања на сваки датум извештавања и да их коригује како би одражавале тренутну најбољу процену износа који би се захтевао за измирење обавезе на датум извештавања. Свако кориговање претходно признатих износа треба да се признаје у добитак или губитак, осим уколико резервсање није првобитно признато као део набавне вредности средстава (видети параграф 21.5). Када се резервсање одмерава по садашњој вредности износа за који се очекује да се захтева за измирење обавезе, реализација дисконта треба да се призна као финансијски расход у добитку или губитку у периоду у којем настане.

Резервсања се врши на терет расхода периода по основу:

1. резервсања за трошкове у гарантном року,
2. резервсања за судске спорове,
3. друга резервсања у складу са Одељком 21 МСФИ за МСП на основу Одлуке надлежног органа.

Резервсање за трошкове у гарантном року врши се на основу годишњег извештаја о трошковима у гарантном року, који је сачињен од стране техничке комисије (посебно оформљене за те потребе од стручних лица која су инжењери, технолози и сл.) на основу релевантне техничке, књиговодствене и остале документације, досадашњих искустава и будућих очекивања и који је усвојен од стране директора.

Резервсања за судске спорове врше се на основу предлога, односно извештаја правне службе или адвокатске канцеларије, који је састављен на основу веродостојне документације о покренутом спору, а који је усвојен од стране директора.

Правно лице врши резервсања у свим оним случајевима када вредност тих резервсања није безначајна. Сматра се да је вредност резервсања значајна уколико њихова кумулативно процењена вредност износи најмање 2% пословне имовине са стањем на дан биланса стања за обрачунски период (пословну годину) која претходи обрачунском периоду за који се уводе резервсања.

Кадаје ефекат временске вредности новца материјалан износ резервсања треба да буде садашња вредност очекиваног износа за измирење обавезе. Дисконтна стопа (или стопе) треба да буде стопа (или стопе) пре опорезивања која одражава тренутне тржишне оцене временске вредности новца. У недостатку поузданијих показатеља примењује се референтна стопа НБС као дисконтна стопа, која је актуелна у моменту увођења резервсања. Сматра се да је ефекат временске вредности новца материјалан уколико се резервсање врши за период који је дужи од три пословне године.

Резервсања треба да се користе само за издатке за које су резервсања почетно призната.

Резервсања се морају преиспитати на дан сваког биланса стања, и то тако да одражавају најбољу садашњу процену. Након преиспитивања евентуално се врши корекција износа резервсања према новој процени. Свако кориговање претходно признатих износа се признаје на терет расхода односно у корист прихода, осим уколико резервсање није првобитно признато као део набавне вредности средстава. Ако се утврди да резервсање више не задовољава услове за признавање, оно се укида у корист прихода.

Резервисања по основу примања запослених

Процењивање резервисања по основу примања запослених врши се на начин прописан Одељком 28 Примања запослених.

Резервисања се врши на терет расхода периода по основу:

1. резервисања за отпремнине запосленима за технолошки вишак,
2. резервисања за отпремнине запосленима по основу одласка у пензију,
3. резервисања за јубиларне награде запосленима, и
4. резервисања за неискоришћене одморе запослених.

Правно лице врши резервисања по основу примања запослених у свим оним случајевима када вредност тих резервисања није безначајна. Материјална значајност резервисања по основу примања запослених утврђује се у складу са критеријумима, односно прагом значајности.

Резервисања за отпремнине запосленима за технолошки вишак врши се на основу унапред дефинисаног плана отпуштања правног лица.

Резервисања за отпремнине запосленима по основу одласка у пензију

За потребе процене резервисања у недостатку поузданијих показатеља примењује се референтна стопа НБС као дисконтна стопа која је актуелна у моменту увођења резервисања.

Правно лице самостално врши свеобухватну актуарску процену потребну за израчунавање обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију.

Настали актураски добици/губици настали приликом поновне процене резервисања приликом одласка у пензију се признају у оквиру добитка или губитка, односно биланса успеха.

Приликом обрачуна резервисања не узимају се у обзир претпоставке морталитета и флукуације запослених. Резервисања за јубиларне награде запосленима

За потребе процене резервисања у недостатку поузданијих показатеља примењује се референтна стопа НБС као дисконтна стопа која је актуелна у моменту увођења резервисања.

Правно лице самостално врши свеобухватну актуарску процену потребну за израчунавање обавезе по основу јубиларних награда.

Настали актураски добици/губици настали приликом поновне процене резервисања за јубиларне награде се признају у оквиру добитка или губитка, односно биланса успеха.

Одложени порески ефекти

Одложени пореска средства и обавезе, односно одложени порески приходи и расходи исказују се у складу са Одељком 29 МСФИ за МСП.

Одложена пореска средства утврђују се по основу:

1. Више обрачунате амортизације по рачуноводственим прописима у односу на амортизацију обрачунату по пореским прописима, што се исказује као позитивна разлика између пореске и рачуноводствене основе,
2. Дугорочних резервисања за отпремнине услед одласка у пензију,
3. Дугорочних резервисања за издате гаранције и друга јемства,
4. Обезвређења залиха робе и материјала,
5. Обезвређења инвестиционих некретнина које се процењују по фер вредности,

6. Обезвређења ХОВ којима се тргује,
7. Обрачунатих јавних дажбина које нису плаћене у текућем пореском периоду,
8. Губитака ранијих година који су исказани у пореском билансу и за које се проценом утврди да се у будућим пореским периодима могу искористити за смањење пореза на добит,
9. Неискоришћених пореских кредита исказаних на Обрасцу ПК, односно Обрасцу ПК-1, за које се проценом утврди да ће у будућим пореским периодима моћи да се искористе за смањење пореза на добит,
10. Неискоришћеног кредита за плаћени порез на добит и порез по одбитку на дивиденде које је нерезидентна филијала исплатила резидентном правном лицу.

Одложене пореске обавезе се утврђују:

1. По основу више обрачунате амортизације по пореским прописима у односу на амортизацију обрачунату по рачуноводственим прописима, што се исказује као позитивна разлика између рачуноводствене и пореске основице;
2. По коначном утврђивању одложених пореских ефеката обавезно се врши пребијање одложених пореских средстава и обавеза и у билансу стања се исказује само нето одложено пореско средство, односно нето одложена пореска обавеза.

Приходи и расходи (пословни, финансијски и остали)

Процењивање позиција биланса успеха, односно позиција прихода и расхода (пословних, финансијских и осталих) врши се на начин прописан у Одељку 5 Извештај о укупном резултату и биланс успеха и Одељку 23 Приходи.

2. Критеријуми за ревизију правилности пословања

Ревизија правилности пословања према Закону о Државној ревизорској институцији је испитивање финансијских трансакција и одлука у вези са приходима и расходима, ради утврђивања да ли су односне трансакције извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима и за планиране сврхе.

У овој ревизији испитивали смо усклађеност пословања са прописима из следећих области:

- расподеле и уплате добити у буџет Републике Србије;
- зарада, накнада зарада и других примања запослених;
- усклађеност извршења уговора о извођењу радова са Законом о јавним набавкама;

У ревизији правилности пословања, као извори критеријума коришћени су:

- Закон о буџетском систему;
- Закон о буџету Републике Србије за 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 и за 2022. годину;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о раду;
- Уговори о извођењу радова;
- Интерна акта субјекта ревизије.

3. Налази у поступку ревизије

3.1 Интерна финансијска контрола

Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору прописана је обавеза Друштва да успостави систем финансијског управљања и контроле.

У оквиру система финансијског управљања и контроле одвија се процес који је у функцији постизања циљева у области поузданог финансијског извештавања и области усклађености пословања Друштва са важећим законима и другим прописима. Законом о буџетском систему, у члану 80 утврђено је да систем интерних контрола обухвата: (а) финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава, (б) интерну ревизију и (в) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију.

Интерне контроле се успостављају и спроводе као систем, односно ради се о свеобухватном процесу, који утврђују руководство и запослени у Друштву, и осмишљен је у циљу решавања ризика и улагања напора да би се постигле следеће опште сврхе:

- уредно, етичко, економично, ефикасно и ефективно пословање,
- испуњавање обавезе полагања рачуна,
- усклађеност са законима и другим прописима,
- обезбеђење и заштита од губитака, злоупотребе и штете.

Интерне контроле садрже пет међусобно повезаних компонената:

- контролно окружење,
- управљање ризиком,
- контролне активности (контроле),
- информације и комуникације,
- праћење.

3.2 Финансијско управљање и контрола

1) Контролно окружење

Контролно окружење има пресудан утицај на одлучивање и извршавање предвиђених активности и у значајној мери креира и утиче на функционисање и ефикасност укупног система интерне контроле Друштва. Уколико успостављени систем контроле није одговарајући и ако контролно окружење није позитивно, мање су шансе да укупни систем интерне контроле буде успешан. Фактори који се одражавају унутар контролног окружења обухватају: функције и надлежности, стил рада, методе доделе и делегирања овлашћења и одговорности, организациону структуру Друштва и одговарајуће субординације.

Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору⁵ прописана је обавеза Друштва да успостави систем финансијског управљања и контроле.

⁵ „Службени гласник РС“, бр. 99/11 и 106/13

Руководство Друштва је одговорно за успостављање одговарајуће организационе структуре, која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне контроле. Осим руководства, у осигуравању постојања и функционисања интерне контроле своју значајну улогу имају и сви запослени. Ефикасан систем интерне контроле захтева препознавање и континуирану процену и оцењивање материјалних ризика који могу онемогућити постизање планираних циљева. Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство у писаном облику, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи, ради смањења могућих ризика, који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем донетог буџета и планираних активности, задатака и програма. Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контроле његове адекватности, функционалности, као и одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности.

2) Управљање ризицима

Ефикасан систем интерне контроле захтева препознавање и континуирану процену и оцењивање материјалних ризика који могу онемогућити постизање планираних циљева. Могу се разликовати нефинансијски ризици који обухватају оперативни ризик, правни ризик, ризик имица, политички ризик, као и финансијски ризици који су повезани са управљањем јавним средствима. Ризик ликвидности представља ризик неефикасног управљања приливом средстава и може имати утицаја на финансијску стабилност, неиспуњавање обавезе према добављачима, извршење планираних активности и задатака, исплату плата. Ризици могу бити присутни у готово свим аспектима рада Друштва, те је обавеза руководства да ове ризике континуирано процењује и истим управља, са задатком да пружи разумно уверавање да ће планирани циљеви бити остварени.

Руководство Друштва до краја 2022. године није усвојило стратегију управљања ризиком која представља основ за идентификовање ризика, те њихову процену и контролу у складу са чланом 7 став 2 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

3) Контролне активности

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем планираних активности, задатака и програма. Контролним поступцима имплементирају се контролне политике путем специфичних и рутинских задатака којим се обухватају основне функције контролних активности које треба да буду одвојене и адекватно надгледане. Контролне активности се спроводе у целој организацији, на свим нивоима и на свим функцијама. Оне обухватају широк дијапазон активности за детекцију и превенцију, које су прилично разнолике попут: процедуре за ауторизацију и одобрење; расподела дужности (ауторизација, обрада, евидентирање, контрола); контроле над приступом ресурсима и евиденцијама; верификације; усклађеност; контрола оперативног учинка; контрола пословања, процеса и активности; надзор (додела дужности, контрола, одобрење, упутства и обука).

Контролне активности могу бити превентивне и корективне. Превентивне контроле представљају проактивне контроле које се одвијају истовремено са извршавањем трансакције и имају задатак да спрече настанак или деловање одређене неправилности, грешке или другог облика деформације. Корективне контроле представљају контроле које се одвијају накнадно, након завршетка пословне трансакције и имају задатак да открију и искажу деловање одређене неправилности, грешке или другог облика настале деформације с циљем да се утврди и елиминишу њене негативне последице и да се њено деловање спречи у наредном периоду. Друштво би требало да успостави адекватну равнотежу између контролних активности за детекцију и превенцију. Контроле морају бити одговарајуће, а трошкови за њихово увођење мањи од очекиване користи од њиховог увођења.

У поступку ревизије утврђено је да руководство Друштва није усвојило писане политике и процедуре које би пружиле разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво дефинисан у процедурама за управљање ризиком у складу са чланом 8 став 1 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Попис

На основу Закона о рачуноводству, Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, в.д. директора Друштва је донео Одлуку о попису и образовању комисије за попис са стањем на дан 31. децембар 2022. године, од 20. децембра 2022. године.

По извршеном попису материјала сачињен је Извештај пописне комисије на дан 31. децембар 2022. године, који је усвојен 31. децембра 2022. године.

Друштво није извршило попис грађевинског земљишта, грађевинских објеката, постројења и опреме, потраживања и обавеза.

Откривена неправилност: Друштво није вршило попис некретнина, постројења и опреме у износу од 1.300.093 хиљада динара; потраживања у износу од 922 хиљада динара и обавеза у износу од 956.309 хиљада динара што није у складу са чланом 20 Закона о рачуноводству.

Ризик: Уколико Друштво не врши попис имовине и обавеза у складу са Законом о рачуноводству, постоји ризик да Друштво неће реално исказати стање и промене на имовини обавезама и резултату пословања као и ризик од неовлашћеног коришћења имовине.

Препорука број 1: Препоручујемо Друштву да попис имовине и обавеза врши у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

4) Информисање и комуникације

Рачуноводствени систем представља основну претпоставку за ефикасно функционисање система рачуноводственог информисања. Њега чине запослени, сви предвиђени поступци, успостављање евиденције за стварање рачуноводствене информације, као и пренос информација до доносиоца одлука, корисника услуга и шире јавности. Све релевантне информације о битним интерним и екстерним догађајима и активностима, у финансијском и нефинансијском облику треба идентификовати, прикупити, обрадити и на одговарајући начин саопштити. Да би се то остварило успостављен је развијен информациони систем којим се обухватају опште контроле и контроле појединих рачунарских апликација, што

подразумева успостављање одговарајућег рачуноводственог система путем кога се врши евидентирање трансакција, контролисање пословања, заштита имовине и припрема извештаја.

5) Праћење и процена система

Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контроле његове адекватности, функционалности као и одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности. Праћење и процена система се изводи на неколико начина: текућим увидом, самопроцењивањем и интерном ревизијом.

Откривена неправилност: Друштво није успоставило систем финансијског управљања и контроле на начин прописан Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, јер до краја 2022. године није успостављен систем финансијског управљања и контроле у свим својим елементима. Друштво није сачинило мапе пословних процеса, нема усвојену стратегију управљања ризицима, нема сачињен регистар ризика, није успоставило интерне контроле у пословним процесима узимајући у обзир најзначајније ризике, није донело кодекс понашања, а није успоставило ни систем редовног оцењивања радне успешности запослених.

Ризик: Неуспостављањем система финансијског управљања и контроле и несачињавањем мапа пословних процеса, постоји ризик неуспостављања поделе одговорности, овлашћења, права и обавеза и нивоа извештавања. Услед неутврђивања ризика у свим деловима пословања, постоји ризик од наступања догађаја и ситуација које могу неповољно утицати на остварење циљева Друштва.

Препорука број 2: Препоручујемо Друштву да успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

3.2.1 Интерна ревизија

Одредбама члана 82 Закона о буџетском систему прописана је обавеза успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору прописани су стандарди и методолошка упутства за поступање и извештавање интерне ревизије и ближе су уређени послови интерне ревизије.

Одредбама члана 3 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, прописано је да се интерна ревизија успоставља на један од следећих начина:

(1) организовањем посебне функционално независне организационе јединице за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава;

(2) организовањем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија;

(3) обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника јавних средстава, на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија.

Откривена неправилност: Друштво није успоставило интерну ревизију у складу са одредбама члана 82 Закона о буџетском систему и одредбама члана 3 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору и није доставило годишњи извештај о раду интерне ревизије за 2022. годину Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију, што није у складу са чланом 32 овог Правилника.

Ризик: Неустављање интерне ревизије негативно утиче на целокупан систем интерне финансијске контроле, што може довести до одлагања процеса унапређења пословања, као и немогућности раног откривања процедура које је потребно унапредити у функцији ефикаснијег пословања.

Препорука број 3: Препоручујемо Друштву да предузме активности на успостављању интерне ревизије на један од начина прописаних Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору и да доставља извештај о раду интерне ревизије Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију.

3.3 Финансијски извештај

3.2.1 Биланс стања

3.2.1.1 Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема, исказане на дан 31. децембар 2022. године по садашњој вредности у износу од 1.300.093 хиљада динара, односе се на:

Табела број 1: Структура некретнина, постројења и опреме

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Грађевинско земљиште	1.148.921	1.148.921
Грађевински објекти	500.539	500.539
Исправка вредности грађевинских објеката	(353.306)	(350.018)
Постројења и опрема	28.281	28.281
Исправка вредности постројења и опреме	(24.342)	(21.489)
Укупно:	1.300.093	1.306.234

Табела број 2: Стање и промене на некретнинама, постројењима и опреми

-у хиљадама динара-

Опис	Грађевинско земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Укупно
Набавна вредност				
Стање 1. јануара 2021. године	1.148.281	500.539	28.281	1.677.101
Повећања				
Отуђење/продаја				
Расход				
Стање 31. децембра 2021. године	1.148.281	500.539	28.281	1.677.101
Исправка вредности				
Стање 1. јануара 2021. године		346.748	17434	364.182
Активирања				

Опис	Грађевинско земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Укупно
Амортизација		3.017	3.830	6.847
Расход				
Стање 31. децембра 2021. године	1.148.281	349.765	21.104	1.519.150
Набавна вредност				
Стање 1. јануара 2022. године	1.148.281	500.539	28.281	1.677.101
Повећања				
Отуђења/продаја				
Расход				
Стање 31. децембра 2022. године	1.148.281	500.539	28.281	1.677.101
Исправка вредности				
Стање 1. јануара 2022. године		349.765	21.104	370.869
Повећања				
Отуђења/продаја				
Амортизација		2.902	3.239	6.141
Стање 31. децембра 2022. године		352.667	24.343	377.010
Садашња вредност 31.12.2022. године	1.148.281	147.873	3.938	1.300.092
Садашња вредност 31.12.2021. године	1.148.281	150.775	7.177	1.306.233

Грађевинско земљиште

Друштво је на дан 31. децембра 2022. године исказало стање на рачуну грађевинско земљиште у износу од 1.148.281 хиљада динара. Грађевинско земљиште се односи на земљиште на коме су саграђени пословни објекти над којима Друштво има право коришћења.

У поступку ревизије утврђено је да Друштво не води аналитичку евиденцију грађевинског земљишта из које би се могло утврдити власништво, површина и вредност земљишта. Оваква књиговодствена евиденција треба да омогући и вођење „посебне књиге земљишта“ у којој се исказују сви подаци о земљишту: локација, категорија, површина, набавна вредност и друго, која се усклађује са подацима из земљишних књига које воде надлежни државни органи. Према приложеним пореским пријавама о утврђеном порезу на имовину за 2022. годину утврђено је да процењена тржишна вредност грађевинског земљишта прве, друге и треће зоне износи 518.393 хиљада динара.

Откривена неправилност: Друштво у 2022. години за грађевинско земљиште у износу од 1.148.281 хиљада динара не води аналитичку евиденцију која обезбеђује податке о власништву, локацији, категорији, површини и вредности земљишта, што није у складу са чланом 12 став 1, 8 и 9 Закона о рачуноводству. Према подацима из пореских пријавама о утврђеном порезу на имовину за 2022. годину утврђено је да процењена тржишна вредност грађевинског земљишта прве, друге и треће зоне износи 518.393 хиљада динара. Друштво у 2022. години за грађевинско земљиште у износу од 1.148.281 хиљада динара не води аналитичку евиденцију која обезбеђује податке о власништву, локацији, категорији, површини и вредности земљишта, што није у складу са чланом 12 став 1, 8 и 9 Закона о рачуноводству. Према подацима из пореских пријавама о утврђеном порезу на имовину за 2022. годину утврђено је да процењена тржишна вредност грађевинског земљишта прве, друге и треће зоне износи 518.393 хиљада динара.

Ризик: Непостојање аналитичке евиденције грађевинског земљишта, не поседовање података о површини и власништву над грађевинским парцелама, доводи до ризика од погрешног приказивања позиција у финансијским извештајима, као и од отуђења и неоснованог коришћења истих.

Препорука број 4: Препоручујемо Друштву да устроји аналитичку евиденцију грађевинског земљишта на начин који ће пружити неопходне информације о површини и власништву над истим у складу са чланом 12 став 1,8 и 9 Закона о рачуноводству.

Грађевински објекти

Друштво је на дан 31. децембра 2022. године исказало стање на рачуну грађевински објекти у износу од 147.873 хиљада динара. У својим пословним књигама Друштво води аналитичку евиденцију грађевинских објеката, на основу којих је у 2022. години извршен обрачун амортизације грађевинских објеката у износу од 2.902 хиљада динара. Друштво је у 2022. и ранијим годинама за обрачун амортизације грађевинских објеката примењивало стопе амортизације које су ниже од стопа које су дефинисане Правником о рачуноводству и рачуноводственим политикама од 25. маја 2017. године. Друштво је приликом обрачуна амортизације примењивало стопе које су се кретале у распону од 1,2- 2%, док је чланом 21. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама дефинисано да се за обрачун амортизације грађевинских објеката високоградње и нискоградње армиранобетонске конструкције, као и постројења која се сматрају самосталним грађевинским објектом, примењују стопе у распону од 2-2,5%.

Откривена неправилност: Приликом обрачуна амортизације грађевинских објеката за 2022. годину и раније године коришћене су стопе амортизације које се разликују од стопа амортизације за некретнине, постројења и опрему дефинисане чланом 21 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама. Наведено није у складу са чланом 23 став 1 тачка 2 Закона о рачуноводству којим је дефинисано да се рачуноводствене политике и основе за вредновање примењују доследно из године у годину.

Ризик: Поступање супротно усвојеним рачуноводственим политикама, везано за примену дефинисаних стопа амортизације, има за последицу нерелно исказивање имовине Друштва и погрешне информације за кориснике финансијских извештаја.

Препорука број 5: Препоручујемо Друштву, да примењује стопе амортизације у складу са чланом 21 Правилника о рачуноводству као и са чланом 23 став 1 тачка 2 Закона о рачуноводству-општа рачуноводствена начела.

Друштво издаје у закуп пословни простор и то:

- магацин површине 10m² по Уговору о закупу пословног простора број 428 од 25. децембра 2020. године;
- канцеларију површине 22,90m² канцеларију површине 18,40m² и магацин површине 79,04 m² по Уговора о закупу пословног простора број 363 од 1. октобра 2020. године;
- две зграде у Кајмакчаланској улици површине 126m² и 7 m² по Уговора о закупу непокретности од 23. априла 2021. године.

Друштво у својим пословним књигама у 2022. години није исказало на рачуну инвестиционе некретнине вредност објекта од којих економске користи стиче издавањем у закуп што није у складу са Одељком 16.2 Дефиниција и почетно признавање инвестиционих некретнина МСФИ за МСП.

Откривена неправилност: Друштво део некретнина од којих стиче економске користи издавањем у закуп и које испуњавају критеријуме да се признају као инвестиционе некретнине није евидентирало на рачуну инвестиционе некретнине што није у складу са Одељком 16.2 Дефиниција и почетно признавање инвестиционих некретнина МСФИ за МСП, чланом 6 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, као и чланом 24 Правилника о рачуноводству Друштва.

Ризик: Уколико Друштво не поступа у складу са Одељком 16.2 Дефиниција и почетно признавање инвестиционих некретнина МСФИ за МСП и Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике постоји ризик од нетачног исказивања позиција у финансијским извештајима.

Препорука број 6: Препоручујемо Друштву да објекте од којих економске користи стиче издавањем у закуп евидентира на рачуну инвестиционе некретнине у складу са Одељком 16.2 Дефиниција и почетно признавање инвестиционих некретнина МСФИ за МСП, чланом 6 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, као и чланом 24 Правилника о рачуноводству Друштва.

Постројења и опрема

Друштво је на рачуну Постројења и опрема на дан 31. децембар 2022. године исказало вредност у износу од 3.939 хиљада динара. У својим пословним књигама Друштво води аналитичку евиденцију постројења и опреме. Друштво је у 2022. години извршило обрачун амортизације постројења и опреме у износу од 3.239 хиљада динара.

Откривена неправилност: Према подацима из аналитичке евиденције постројења и опреме у износу од 28.281 хиљада динара садрже знатан број средстава која немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизована, а и даље се налазе у употреби. Потпуно амортизованих, појединачних ставки постројења и опреме има 79, укупне набавне вредности 24.343 хиљаде динара што чини 86% набавне вредности постројења и опреме.

Друштво није вршило преиспитивање корисног века употребе постројења и опреме у складу параграфом 17.19 Одељак 17 – Некретнине, постројења и опрема и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији постројења и опреме средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност.

Ризик: Постојање средстава у аналитичкој евиденцији постројења и опрема која немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизована, доводи до ризика од нетачног исказивања позиција у финансијским извештајима.

Препорука број 7: Препоручујемо Друштву да у складу са параграфом 17.19 МСФИ за МСП – Некретнине, постројења и опрема, изврши процену вредности и утврђивање новог корисног века трајања за опрему која нема исказану садашњу вредност и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене корисног века употребе опреме у складу са параграфима 10.15–10.18 МСФИ за МСП.

3.2.1.2 Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања

Друштво је у билансу стања за 2022. годину исказало Дугорочне пласмане у земљи у домаћој валути у износу од 280 хиљада динара. Друштво није доставило документацију као основ за исказано стање на овом рачуну што није у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству.

Откривена неправилност: Друштво је у финансијским извештајима за 2022. годину исказало учешће у капиталу правних лица у износу од 280 хиљада динара без документовања основа за евидентирање овог износа што није у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству.

Ризик: Исказивање стања на рачуну учешће у капиталу правних лица без документације доводи до ризика од погрешног исказивања ове позиције у финансијским извештајима.

Препорука број 8: Препоручујемо Друштву да спроведе у својим пословним књигама одговарајућа књижења на рачуну учешће у капиталу правних лица у складу са расположивом документацијом.

3.2.1.3 Залихе

Друштво је у билансу стања за 2022. годину исказало стање на рачуну материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар у износу од 2.320 хиљада динара који се односе на основни материјал, евидентиран на аналитичким контима по магацинима. Друштво не води аналитичку евиденцију залиха основног материјала у материјалном књиговодству по количини, цени и вредности.

Откривена неправилност: Друштво не води аналитичку евиденцију залиха основног материјала по количини, врсти и вредности која би омогућила увид у промет и стање на рачунима залиха што није у складу са чланом 13 став 3 Закона о рачуноводству.

Ризик: Невођење аналитичке евиденције залиха по количини, врсти и вредности доводи до ризика од погрешног исказивања вредности залиха исказаних у финансијским извештајима.

Препорука број 9: Препоручујемо Друштву успостави аналитичку евиденцију залиха по количини, врсти и вредности у складу са чланом 13 став 3 Закона о рачуноводству.

Увидом у спецификацију залиха основног материјала чија вредност је у финансијским извештајима исказана у вредности од 2.320 хиљада динара, утврђено је да Друштво не поседује документацију из које би се могли уверити од које године исте потичу. У току 2022. године није било набавке залиха материјала и ситног инвентара. Приликом пописа Друштво није извршило процену нето оствариве или надокнадиве вредности залиха. Имајући у виду да није познато из које године потичу залихе основног материјала, Друштво је било у обавези да одмерава залихе по нижем износу између набавне вредности/цене коштања и процењене продајне цене умањене за трошкове довршења и продаје у складу са са Параграфом 13.4 Одмеравање залиха МСФИ за МСП, а у вези са Параграфима 13.19 Умањење вредности залиха којима је дефинисано да се на крају сваког извештајног периода оцени да ли је залихама умањена вредност.

Откривена неправилност: Друштво је у билансу стања на позицији залиха материјала исказало вредност залиха за које се не може утврдити из које године потичу, књиговодствене вредности од 2.320 хиљада динара. Друштво није преиспитало могућност евентуалне реализације наведених залиха и није извршило њихово свођење на нето оствариву вредност у складу са захтевима МСФИ за МСП – параграфима 13.4 и 13.19 Одељак 13 – Залихе.

Ризик: Обзиром да Друштво није вршило тестирање залиха материјала на обезвређење, постоји ризик да Друштво у наредном периоду неће реално исказати стање залиха материјала, расхода и резултат пословања.

Препорука број 10: Препоручујемо Друштву да преиспита вредности исказаних залиха материјала у пословним књигама и да изврши обезвређење залиха материјала, односно да изврши свођење залиха материјала на нето оствариву вредност у складу са МСФИ за МСП – Одељак 13 – Залихе.

3.2.1.4 Потраживања по основу продаје

У пословним књигама Друштва на дан 31. децембар 2022. године исказана потраживања по основу продаје у износу од 788 хиљада динара, дата су у следећем табеларном прегледу:

Табела број 3: Структура потраживања по основу продаје

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Потраживања од купаца у земљи	3.339	4.594
Исправка вредности потраживања од купаца у земљи	(2.551)	(679)
Укупно:	788	3.915

Друштво је на дан 31. децембра 2022. године за потребе састављања финансијских извештаја извршило исправку вредности потраживања од купаца на терет расхода у износу од 2.551 хиљада динара. Увидом у аналитичку евиденцију купаца у земљи утврђено је да се ради о купцима чија потраживања датирају из ранијих година.

3.2.1.5 Остала краткорочна потраживања

У пословним књигама Друштва на дан 31. децембар 2022. године исказана су остала краткорочна потраживања у износу од 134 хиљада динара, дата су у следећем табеларном прегледу:

Табела број 4: Структура осталих краткорочних потраживања

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Остала потраживања	11	3.024
Потраживања за више плаћен порез на добитак	123	123
Укупно:	134	3.147

Друштво је у својим пословним књигама исказало на рачуну потраживања за више плаћен порез на добитак износ од 123 хиљада динара, од тога потраживања за више плаћен порез на добит Друштва износи 60 хиљада динара, а потраживања за више плаћен порез на капиталну добит износи 63 хиљада динара. У Консолидованом упиту стања на дан 31. децембар 2022. године исказана су потраживања Друштва за више плаћен порез на добит из ранијих

година у износу од 60 хиљада динара, а потраживања за више плаћен порез на капиталну добит нису исказана у истом.

Откривена неправилност: Друштво је у својим финансијским извештајима исказало већа потраживања за више плаћен порез на добитак у износу од 63 хиљада динара који је настао приликом усклађивања обавеза са евиденцијом из Пореске управе. У поступку ревизије утврђено је да је Друштво у својим пословним књигама, и пре усклађивања са Пореском управом, имало исказана потраживања за више плаћен порез на добитак у износу од 60 хиљада динара, што има за последицу исказана већа остала краткорочна потраживања за износ од 63 хиљада динара што није у складу са чланом 13 став 1 Закона о рачуноводству.

Ризик: Исказивање већих осталих краткорочних потраживања доводи до ризика од нереалног исказивања позиција у финансијским извештајима.

Препорука број 11: Препоручујемо Друштву да спроведе потребна књижења на позицији краткорочна потраживања за више плаћен порез на добитак у складу са чланом 13 став 1 Закона о рачуноводству.

3.2.1.6 Готовински еквиваленти и готовина

У пословним књигама Друштва на дан 31. децембар 2022. године исказани су готовински еквиваленти и готовина у износу од 7 хиљада динара, дати су у следећем табеларном прегледу:

Табела број 5: Готовински еквиваленти и готовина

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Текући (пословни) рачуни	7	7
Благајна	-	4
Укупно:	7	11

Табела број 6: Приказ динарских текућих (пословних) рачуна по финансијским институцијама

-у хиљадама динара-	
Банка	Износ
Министарство финансија – Управа за трезор	4
Банка Поштанска штедионица а.д. Београд	3
Укупно:	7

На основу узорковане документације, утврђено је да исказани готовински еквиваленти и готовина у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

3.2.1.7 Активна временска разграничења

У пословним књигама Друштва на дан 31. децембар 2022. године исказана су активна временска разграничења у износу од 62 хиљада динара, дата су у следећем табеларном прегледу:

Табела број 7: Структура активних временских разграничења

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Остала активна временска разграничења	62	62
Укупно:	62	62

На рачуну остала активна временска разграничења Друштво је евидентирало ПДВ у фактурама које су пристигле у Друштво после предате пореске пријаве за ПДВ за четврти квартал 2016. године. Друштво је овај износ требало да евидентира на рачуну потраживања за више плаћени порез на додату вредност, на коме се обухвата разлика између претходног пореза и износа пореза на додату вредност исказану у излазним фактурама правног лица, односно предузетника у складу са чланом 21 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

Откривена неправилност: Друштво је у својим финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказало већи износ на позицији краткорочна активна временска разграничења, а мањи износ на позицији остала потраживања у износу од 62 хиљада динара што није у складу са чланом 21 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

Ризик: Евидентирање ПДВ-а у улазним фактурама на неодговарајући рачун доводи до ризика од нетачног исказивања позиција у финансијским извештајима.

Препорука број 12: Препоручујемо Друштву да спроведе одговарајућа књижења ПДВ-а у улазним фактурама у складу са чланом 21 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

3.2.1.8 Капитал

У пословним књигама Друштво на дан 31. децембар 2022. године исказан укупни капитал има следећу структуру:

Табела број 8: Структура капитала

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Основни капитал	288.321	288.321
Ревалоризационе резерве	1.151.980	1.151.980
Губитак ранијих година	(1.069.769)	(1.058.572)
Губитак текуће године	(23.157)	(11.196)
Укупно:	347.375	370.533

Основни капитал Друштва који је исказан у пословним књигама у износу од 288.321 хиљада динара чине друштвени капитал у власништву Државе у износу од 280.736 хиљада динара и остали капитал у власништву Фонда за развој у износу од 7.585 хиљада динара. У Агенцији за привредне регистре уписан и уплаћен капитал Друштва чини новчани капитал у износу од 272.990 хиљада динара. У Одлуци о изменама и допунама оснивачког акта Друштва од 29. октобра 2009. године исказан је основни капитал Друштва у износу од 54.671 хиљада динара. Друштво није ускладило основни капитал исказан: у својим пословним књигама, у Агенцији за привредне регистре на дан 17. фебруар 2005. године, као и у Одлуци о изменама и допунама оснивачког акта Друштва од 29. октобра 2009. године.

Износ основног капитала исказан у Билансу стања на дан 31. децембра 2022. године од 288.321 хиљада динара, који је регистрован у Агенцији за привредне регистре у износу од 272.990 хиљада динара и износ основног капитала од 54.671 хиљада динара који је одређен у оснивачком акту Друштва и нису међусобно усаглашени.

Друштво је у својим пословним књигама на рачуну ревалоризационе резерве исказало износ од 1.151.980 хиљада динара без презентовања рачуноводствене документације, када су и на основу чега формиране ревалоризационе резерве, што није у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству.

Откривена неправилност: Друштво је у својим финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказало вредност ревалоризационих резерви у износу од 1.151.980 хиљада динара без презентовања валидне рачуноводствене документације, што није у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству.

Ризик: Формирање ревалоризационих резерви без валидне рачуноводствене документације и основа доводи до ризика од исказивања нетачних позиција у финансијским извештајима.

Препорука број 13: Препоручујемо Друштву да у својим пословним књигама спроведе књижење на рачуну ревалоризационе резерве на основу веродостојне рачуноводствене документације у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству.

3.2.1.9 Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе

У пословним књигама Друштва на дан 31. децембар 2022. године исказани су дугорочни кредити и зајмови у земљи по основу лизинга у износу од 76.798 хиљада динара, дати су у следећем табеларном прегледу:

Табела број 9: Структура дугорочних обавеза

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Дугорочни кредити и зајмови по основу лизинга у земљи – Фонд за развој	76.798	80.837
Укупно:	76.798	80.837

Друштво је у својим пословним књигама исказало обавезе по основу одобрених средстава у виду кредита од стране Министарства економије и регионалног развоја – Фонд за развој. Средства су одобрена у периоду од 2006. до 2011. године из средстава обезбеђених Законима о буџету Републике Србије са економске класификације 451 – субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама. Рок отплате кредита одобрених од стране Фонда за развој је 24 месеца уз грејс-период од 12 месеци од дана повлачења кредита. За време грејс периода камата се обрачунава тромесечно уназад и приписује главници, а тако обрачуната главница се исказује у еврима по средњем курсу на дан приписа камате и представља обавезу Друштва да о доспећу за враћање врати Фонду за развој исти износ евра у динарској противвредности по средњем курсу на дан доспећа, увећано за обрачунату камату.

До смањења обавеза по основу кредита у 2022. години у односу на 2021. годину у износу од 4.039 хиљада динара дошло је услед обрачуна курсних разлика на дан израде финансијских извештаја када је утврђена динарска противвредност новчаних средстава са валутном клаузулом.

Друштво у пословним књигама у 2022. години на рачуни део дугорочних кредита и зајмова који доспевају до једне године није исказало обавезу по ануитетима, односно по отплатама дугорочних кредита Фонда за развој Републике Србије који доспевају у року краћем од дванаест месеци после извештајног периода. Друштво није на дан биланса, на овај рачун пренело обавезе за отплату дугорочног кредита и зајма које доспевају у року до годину дана од дана биланса што није у складу са чланом 14 став 1 Закона о рачуноводству, са чланом 31 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике за правна лица, као ни са Одељком 3.1 Фер презентација финансијских извештаја МСФИ ЗА МСП.

Откривена неправилност: Друштво је у финансијским извештајима за 2022. годину више исказало дугорочне обавезе, а мање краткорочне финансијске обавезе за износ дела дугорочног кредита од 76.798 хиљада динара, одобреног од стране Фонда за развој Републике Србије, који доспева у року краћем од годину дана. Друштво на дан биланса, није на рачун део дугорочних кредита и зајмова који доспевају до једне године исказало обавезу по ануитетима, односно није пренело обавезе за отплату дугорочног кредита и зајма које доспевају у року до годину дана од дана биланса што није у складу са чланом 14 став 1 Закона о рачуноводству, са чланом 31 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике за правна лица, као ни са Одељком 3.1 Фер презентација финансијских извештаја МСФИ ЗА МСП.

Ризик: Неисказивања обавеза које доспевају до годину дана на рачуну део дугорочних кредита и зајмова који доспевају до једне године доводи до ризика од исказивања нетачних позиција у финансијским извештајима.

Препорука број 14: Препоручујемо Друштву да у својим финансијским извештајима спроведе књижење на краткорочне финансијске обавезе за износ дела дугорочног кредита одобреног од стране Фонда за развој Републике Србије који доспева до годину дана у складу са чланом 14 став 1 Закона о рачуноводству, са чланом 31 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике за правна лица, као и са Одељком 3.1 Фер презентација финансијских извештаја МСФИ ЗА МСП.

3.2.1.10 Краткорочне финансијске обавезе

У пословним књигама Друштва на дан 31. децембар 2022. године исказано је стање краткорочних финансијских обавеза у износу од 879.511 хиљада динара. У табели која следи дат је преглед краткорочних финансијских обавеза:

Табела број 10: Краткорочне финансијске обавезе

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Обавезе према добављачима у земљи	2.476	3.012
Обавезе према добављачима у иностранству	179	189
Остале краткорочне обавезе	851.097	834.376
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	25.743	27.006
Краткорочна пасивна временска разграничења	16	16
Укупно:	879.511	864.599

У табели која следи дат је преглед највећих добављача у земљи:

Табела број 11: Добављачи у земљи

-у хиљадама динара-

Назив	Износ
Мариоки доо, Београд	411
Про транс плус, Прокупље	389
Gradel trade doo, Ђакак	330
Перограф, Београд	286
Сележен адвокатска канцеларија, Београд	264
Пословни програми	223
Космос доо, Београд	160
Stanišić audit, Beograd	142
Метал промет, Кула	100
Остали добављачи	171
Укупно:	2.476

Обавезе према добављачима Друштво је у својим пословним књигама исказало у износу од 2.476 хиљада динара. За ове обавезе Друштво није презентовало документацију у ком временском периоду су обавезе настале. Обавезе према добављачима: СГТР Перограф, Београд у износу од 286 хиљада динара, као и обавезе према ПР Про транс плус, Прокупље у износу од 389 хиљада динара Друштво је било у обавези да искњижи из својих пословних књига зато што су исти брисани из Регистра привредних субјеката, Агенције за привредне регистре. Обавезе према добављачу Космос доо, Београд у износу од 160 хиљада динара, Друштво је дужно да преиспита, јер је над овим добављачем отворен стечајни поступак. Имајући у виду да Друштво није презентовало документацију од када потичу обавезе према добављачима дужно да преиспита исказане обавезе према осталим добављачима у складу са чланом 371 до 380 Закона о облигационим односима којима је дефинисано време застарелости и да у складу са тим спроведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама..

Откривена неправилност: Друштво је у својим финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказало обавезе према добављачима у земљи у износу од 2.476 хиљада динара за које није вршило преиспитивање обавеза у складу са МСФИ за МСП параграфом 11.36 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти.

Такође, Друштво у финансијским извештајима за 2022. годину није поступило у складу са МСФИ за МСП Одељак 32 – Догађаји после извештајног периода и параграф 11.36 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти и извршило искњижење обавезе према добављачима у износу од 675 хиљада динара, иако су постојали објективни докази о умањењу обавеза.

Ризик: Исказивање обавеза према добављачима без преиспитивање времена застарелости обавеза доводи до ризика од исказивања нетачних позиција у финансијским извештајима.

Препорука број 15: Препоручујемо Друштву да утврди исказану вредност на рачуну обавезе према добављачима у складу са МСФИ за МСП параграф 11.36 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти, примењујући одредбе члана 371 до 380 Закона о облигационим односима и да у складу са тим спроведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама, као и да искњижи обавезе према добављачима у износу од 675 хиљада динара јер су постојали објективни докази о умањењу ових обавеза.

Остале краткорочне обавезе

У пословним књигама Друштва на дан 31. децембар 2022. године исказано је стање осталих краткорочних финансијских обавеза у износу од 851.097 хиљада динара. У табели која следи дат је преглед осталих краткорочних финансијских обавеза:

Табела број 12: Краткорочне финансијске обавезе

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година
Обавезе према Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	21.032
Обавезе према државним повериоцима	147.931
Обавезе по основу нето зарада, накнада зарада, порезе, доприносе и припадајуће камате	682.134
Укупно:	851.097

Друштво је у својим пословним књигама исказало обавезе према Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања по основу субвенција јавним и нефинансијским предузећима и организацијама које потичу из ранијих година у износу од 21.032 хиљада динара иако се ради о бесповратним средствима које је Друштво добијало у ранијим годинама у складу са чланом 40 Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом.

Предузећу које се сматра привредним субјектом у тешкоћама, у смислу члана 2 Уредбе о правилима за доделу државне помоћи и код ког су тешкоће у пословању наступиле пре 31. децембра 2019. године, за ову намену се може доделити *de minimis* помоћ, а одлуку о оправданости доделе *de minimis* помоћи доноси давалац државне помоћи.

Имајући у виду да се ради о бесповратним средствима Друштво није имало основа за евидентирање обавеза према Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Независном конфирмацијом од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања потврђено је непостојање обавеза.

Откривена неправилност: Друштво је у својим финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказало краткорочне обавезе према Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у износу од 21.032 хиљада динара по основу средстава субвенција без обавезе враћања. Независном конфирмацијом упућеној Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања потврђено је непостојање обавеза. Наведено није у складу МСФИ за МСП параграф 11.36 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти.

Ризик: Исказивање обавеза које су угашене доводи до ризика од нереалног исказивања позиција у финансијским извештајима.

Препорука број 16: Препоручујемо Друштву да утврди обавезе према Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и спроведе одговарајућа књижења у складу са МСФИ за МСП параграф 11.36 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти.

Табела број 13: Обавезе према државним повериоцима

-у хиљадама динара-

Назив	Износ
ЕПС Дистрибуција доо, Београд	65.040
Градска чистоћа, Београд	28.934
Дирекција за грађевинско земљиште, Београд	16.376
Електропривреда Србије, Београд	16.347
ЈКП Београдски водовод и канализација, Београд	13.139
ЈП Електропривреда Србије, Београд	6.604
Београдске електране, Београд	837
Телеком Србије, Београд	233
Инфостан технологије, Београд	148
Остали државни повериоци	273
Укупно:	147.931

На рачуну обавезе према државним повериоцима у износу од 147.931 хиљада динара исказане су обавезе по основу испостављених фактура од стране добављача јавних предузећа за трошкове електричне енергије, воде и канализације, комуналних услуга и услуга сакупљања и транспорта комуналног отпада уместо на рачуну добављачи. Наведено није у складу са чланом 14 став 1 Закона о рачуноводству, као ни са чланом 32 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

Откривена неправилност: Друштво је у својим финансијским извештајима за 2022. годину исказало остале краткорочне обавезе у износу од 147.931 хиљада динара, које се односе на обавезе по основу испостављених фактура од стране добављача - јавних предузећа за трошкове електричне енергије, воде и канализације и комуналних услуга. Друштво је ове обавезе исказало на рачуну обавезе према државним повериоцима уместо на рачуну обавезе према добављачима у земљи. Наведено није у складу са чланом 14 став 1 Закона о рачуноводству, као ни са чланом 32 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

Ризик: Исказивање обавезе према државним повериоцима за трошкове и услуге које су обавили добављачи – јавна предузећа доводи до ризика од исказивања нетачних позиција у финансијским извештајима.

Препорука број 17: Препоручујемо Друштву да евидентирање промена на рачуну обавезе према добављачима спроводи у складу са чланом 14 став 1 Закона о рачуноводству, као и са чланом 32 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

У табели која следи дат је преглед обавеза за нето зараде и накнада зарада, порезе и доприносе на зараде, као и припадајуће камате:

Табела број 14: Обавезе по основу нето зараде и накнада зарада, порезе и доприносе на зараде, као и припадајућих камата

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају	332.237
Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	15.032
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	57.592
Обавезе за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	62.087
Обавезе за једнократни порез по основу куповине девиза	1.192
Обавезе за порезе и доприносе на терет запосленог које се рефундирају	233
Обавезе према физичким лицима по уговору о делу	485
Обавезе за камате на порез за зараде	11.074
Обавезе за камте за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	42.258
Обавезе за камате по основу трошкова обједињене наплате	26.066
Обавезе за камте за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	45.799
Обавезе за камате по тужбама радника	68.202
Обавезе за судске трошкове по тужбама радника	12.807
Обавезе за камате за једнократни порез за куповину девиза	1.077
Обавезе за камате за ПДВ	5.223
Остале обавезе за камате	770
Укупно:	682.134

Друштво је исказало у својим пословним књигама обавезе за порез на зараде на терет запосленог, доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог као и на терет послодавца у износу од 134.711 хиљада динара. Упоређивањем стања ових обавеза исказаних у пословним књигама Друштва, са Консолидованим упитом стања (преглед свих обавеза Друштва по основу јавних прихода) издатим од стране Пореске управе Београд на дан 31. децембар 2022. године утврђено је да је Друштво:

-Више исказало у својим пословним књигама порез на зараде у износу од 3.035 хиљада динара

-Више исказало доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог у износу од 20.628 хиљада динара

-Више исказало доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца у износу од 19.537 хиљада динара

-Није исказало обавезе по основу трошкова обједињене наплате у износу 43.749 хиљада динара

-Мање исказало обавезе за камате за порез на зараде 9.692 хиљада динара

-Мање исказало обавезе за камате за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запослених у износу 29.664 хиљада динара

-Мање исказало обавезе за камате за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца у износу 29.893 хиљада динара

-Мање исказало обавезе за камате по основу трошкова обједињене наплате у износу од 30.662 хиљаде динара

-Мање исказало обавезе за камате за једнократни порез за куповину девиза у износу од 963 хиљада динара

-Мање исказало обавезе за камате за ПДВ у износу од 2.765 хиљада динара.

Разлог више исказаних обавеза по основу пореза и доприноса на зараде на терет запосленог и на терет послодавца, проистекао је услед усаглашавања стања обавеза исказаних у пословним књигама Друштва са стањем обавеза исказаних у Пореској управи.

На основу документа Пореске управе - Консолидовани упит стања (кумулативно), Друштво је у својим пословним књигама исказало обавеза за порезе и доприносе на зараде на терет запосленог и на терет послодавца у износу од 91.511 хиљада динара. Поред тога Друштво је у својим пословним књигама исказало и обавезе за порезе и доприносе на зараде из ранијих година по почетном стању у износу од 43.200 хиљада динара, који су већ садржани у основном дугу исказаном у документу Пореске управе на дан 31. децембар 2022. године.

Друштво је у својим пословним књигама исказало обавезе за камате за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог и на терет послодавца, обавезе за камате за једнократни порез за куповину девиза, обавезе за камате по основу трошкова обједињене наплате, као и обавезе за камате за ПДВ у износу од 131.497 хиљада динара. Наведене обавезе су у Консолидованом упиту стања Пореске управе на дан 31. децембар 2022. године исказане у укупном износу од 235.136 хиљада динара. Друштво је у својим пословним књигама мање исказало наведене обавезе из разлога неевидентирањем исказаних обавеза које су настале у ранијим годинама.

Друштво није евидентирало у својим пословним књигама камате по основу неисплаћених зарада и накнада зарада, неплаћеног ПДВ-а исказаног као обавеза у кварталним извештајима и по основу неплаћених осталих јавних прихода. Поред тога Друштво је у својим пословним књигама исказало и обавезе за порезе и доприносе на зараде из ранијих година по почетном стању у износу од 43.200 хиљада динара, који су већ садржани у основном дугу исказаном у документу Пореске управе на дан 31. децембар 2022. године.

Откривена неправилност: Друштво је у финансијским извештајима за 2022. годину на позицији остале краткорочне финансијске обавезе мање исказало износ од 104.188 хиљада динара. Наиме, Друштво је приликом усаглашавања стања обавеза исказаних у пословним књигама Друштва са стањем обавеза исказаних у Пореској управи исказало веће обавезе по основу пореза и доприноса на зараде на терет запосленог и на терет послодавца у износу од 43.200 хиљада динара. Такође, Друштво је по овом основу мање исказало обавезе за камате за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог и на терет послодавца, обавезе за камате за једнократни порез за куповину девиза, као и обавезе за камате за ПДВ у износу од 103.639 хиљада динара. Друштво није исказало обавезе по основу трошкова обједињене наплате у износу 43.749 хиљада динара. Наведено није у складу са МСФИ за МСП Одељак 3.2 Презентација финансијских извештаја, а у вези Одељка од 2.4 до 2.14 Квалитативне карактеристике информација у финансијским извештајима.

Ризик: Уколико Друштво не изврши усаглашавање обавезе за неплаћене порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада, на неплаћене обавезе за ПДВ као и обавезе по основу неплаћених осталих јавних прихода, као и припадајућих камата, може доћи до ризика од исказивања нетачних позиција у финансијским извештајима.

Препорука број 18: Препоручујемо Друштву да изврши усаглашавање исказних обавеза по основу неплаћених пореза и доприноса на зараде и накнада зарада, неплаћених обавеза по основу ПДВ-а, као и обавеза по основу неплаћених осталих јавних прихода, и њима припадајућим каматама, са обавезама евидентираним у Пореској управи и да спроведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама у складу са Одељком 3.2 Презентација финансијских извештаја МСФИ за МСП, а у вези Одељка од 2.4 до 2.14 Квалитативне карактеристике информација у финансијским извештајима МСФИ за МСП.

Обавезе за камате по тужбама радника исказане у износу од 68.202 хиљада динара и обавезе за судске трошкове по тужбама радника исказане у износу од 12.807 хиљада динара потичу из ранијих година настале су на основу десет спојених представки запослених у Друштву за неисплаћене зараде пред Европским судом за људска права и Одлуком истог у корист запослених.

Европски суд је на основу представки и докумената приложених уз исте, дао уопштен чињенични приказ, пошто спојене представке повезује иста околност, да у релевантним домаћим поступцима нису наплаћена потраживања подносилаца по основу релевантних извршних исправа (парнична пресуда) од предузећа са историјом друштвене својине која према ставу Европског суда не ужива довољно самосталности у односу на државу, због чега за дугове таквог предузећа, по основу релевантних домаћих одлука, држава одговара сопственим средствима из буџета. Европски суд је утврдио повреду члана 6/1 Конвенције и члана 1 Протокола уз Конвенцију, права на парнично суђење и права на заштиту имовине, због неизвршења правоснажних судских одлука, с обзиром да Европски суд извршење пресуда сматра саставним делом суђења.

Потписивањем изјаве о поравнању, држава преузима обавезу да подносиоцима надокнади материјалну штету, насталу због повреде Конвенције.

На основу презентованих докумената и табеле „Списак необезбеђених потраживања – тужбе запослених“ утврђено је да укупна потраживања износе 232.053 хиљада динара, од чега се на главни дуг односи 115.340 хиљада динара, на камату 68.202 хиљада динара, на судске трошкове 12.807 хиљада динара и на остале трошкове 35.704 хиљада динара.

Друштво се дописом обратило Државном правобранилаштву, Одељењу за заступање Републике Србије пред Европским судом ради добијања информација у вези радника Друштва којима је извршена исплата на име накнаде материјалне штете на основу Одлуке Европског суда за људска права. Државно правобранилаштво, Одељење за заступање Републике Србије пред Европским судом је Друштво одговорило дописом број Еио-82/2015 од 16. маја 2016. године, саставни део дописа је списак радника којима је извршена исплата накнаде материјалне штете у износу од 25.924 хиљада динара на основу Одлуке Европског суда за људска права.

Откривена неправилност: Друштво је у својим финансијским извештајима за 2022. годину исказало остале краткорочне обавезе у износу од 81.009 хиљада динара које се односе на обавезе за камате по тужбама радника и обавезе за судске трошкове по тужбама радника. За наведене обавезе у поступку ревизије није презентована веродостојна документација из које се недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословних промена које су евидентирани у пословним књигама и финансијским извештајима, што није у складу са чланом 9 став 1 и 2 Закона о рачуноводству. Друштво није вршило преиспитивање исказаних обавеза за камате по тужбама радника и обавеза за судске трошкове по тужбама радника у складу са МСФИ за МСП параграфима 11.14 – 11.20 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти, као и са одредбама члана 379 Закона о облигационим односима којима је дефинисано време застарелости.

Ризик: Уколико Друштво пословне промене не евидентира на основу веродостојне рачуноводствене исправе, постоји ризик да Друштво неће поступати у складу са Законом о рачуноводству и уколико не врши преиспитивање времена застарелости обавеза доводи до ризика од нереалног исказивања позиција у финансијским извештајима

Препорука број 19: Препоручујемо Друштву да утврди исказану вредност на рачуну остале краткорочне обавезе за камате по тужбама радника, као и за судске трошкове по тужбама радника у складу са МСФИ за МСП параграфима 11.14 – 11.20 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти, примењујући одредбе члана 379 Закона о облигационим односима и да у складу са тим спроведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама.

3.2.1.11 Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода

У пословним књигама Друштва на дан 31. децембар 2022. године исказано је стање на рачуну Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода у износу од 25.743 хиљада динара. У табели која следи дат је преглед пореза на додату вредност и осталих јавних прихода:

Табела број 15: Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода
-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Обавезе за ПДВ из ранијих година	2.821	5.489
Обавезе за порез на имовину	15.681	13.824
Накнада за коришћење и испуштање вода	4.520	4.520
Обавезе за грађевинско земљиште	515	515
Накнада за таксу за фирму	1.740	1.740
Обавезе за порезе и доприносе по уговору о делу	416	416
Остале обавезе за комуналну таксу и друге дажбине	50	-
Укупно:	25.743	27.006

До смањења обавеза за ПДВ из ранијих година у износу од 2.668 хиљада динара, је дошло услед усаглашавања обавеза Друштва са обавезама исказаним у Пореског управи на дан 31. децембар 2022. године.

Обавезе за порез на имовину су настале из ранијих година када је Друштво путем пријава пореза на имовину пријављивало порез на имовину, до повећања ове обавезе у 2022. години је дошло услед обрачуна обавезе за порез на имовину у текућој години.

Друштво је обрачунало порез на имовину за 2022. годину у износу од 1.857 хиљада динара.

Друштво је у пословним књигама за 2022. годину исказало стање на следећим рачунима обавеза: накнада за коришћење и испуштање вода у износу од 4.520 хиљада динара, обавезе за грађевинско земљиште у износу од 515 хиљада динара, накнада за таксу за фирму у износу од 1.740 хиљада динара и обавезе за порезе и доприносе по уговору о делу у износу од 416 хиљада динара. У поступку ревизије је утврђено да одговорна лица у Друштву не поседују информацију од када потичу ове обавезе, као ни одговарајућу документацију за исте.

Откривена неправилност: Друштво није презентовало веродостојну рачуноводствену документацију из које се недвосмислено може сазнати време, основ, врста и садржај пословних промена које су евидентирани у пословним књигама и финансијским извештајима, а односе се на обавезе по основу пореза на додату вредности и осталих јавних прихода у износу од 7.191 хиљада динара, што није у складу са чланом 9 став 1 и 2 Закона о рачуноводству. Друштво није вршило преиспитивање исказаних обавеза по основу пореза на додату вредности и осталих јавних прихода у складу са МСФИ за МСП параграфима 11.14 – 11.20 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти.

Ризик: Исказивање обавеза по основу пореза на додату вредности и осталих јавних прихода без преиспитивање времена застарелости обавеза доводи до ризика од исказивања нетачних позиција у финансијским извештајима.

Препорука број 20: Препоручујемо Друштву да утврди исказану вредност на рачуну обавезе по основу пореза на додату вредности и осталих јавних прихода у складу са МСФИ за МСП параграфима 11.14 – 11.20 Одељак 11 – Основни финансијски инструменти, примењујући одредбе члана 371 до 380 Закона о облигационим односима и да у складу са тим спроведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама.

3.2.1.12 Краткорочна пасивна временска разграничења

У пословним књигама Друштва на дан 31. децембар 2022. године исказана су краткорочна пасивна временска разграничења у износу од 16 хиљада динара, дате у табеларном прегледу:

Табела број 16: Краткорочна пасивна временска разграничења

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Одложени приходи и примљене донације	16	16
Укупно:	16	16

3.2.2 Биланс успеха

3.2.2.1 Пословни приходи

У пословним књигама Друштва исказани су пословни приходи на дан извештајног периода у износу од 1.224 хиљада динара, што је приказано у следећем табеларном прегледу:

Табела број 17: Пословни приходи

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Приходи од продаје производа и услуга	1.224	1.430
Остали пословни приходи	-	18.263
Укупно:	1.224	19.693

Приходи од продаје услуга на домаћем тржишту, исказани у износу од 1.224 хиљада динара, у целости се односе на приходе од закупнине остварене по основу издавања у закуп пословних простора по: Уговору о закупу пословног простора – магацина број 428 од 25. децембра 2020. године; Уговору о закупу пословног простора - магацина и канцеларија број 363 од 1. октобра 2020. године и Уговору о закупу непокретности – зграде од 23. априла 2021. године.

На основу узорковане документације, утврђено је да пословни приходи, у ревидираним финансијским извештајима, не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

3.2.2.2. Пословни расходи

Структура пословних расхода, исказаних у пословним књигама у укупном износу од 25.879 хиљада динара, дата је у следећем табеларном прегледу:

Табела број 18: Приказ структуре пословних расхода

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Трошкови материјала, горива и енергије	1.411	2.303
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	15.191	20.943
Трошкови амортизације	6.141	6.847
Трошкови производних услуга	698	805
Нематеријални трошкови	2.438	2
Укупно:	25.879	30.900

3.2.2.3 Трошкови материјала, горива и енергије

Трошкови материјала, горива и енергије исказани у износу од 1.411 хиљада динара, приказани су у следећем табеларном прегледу:

Табела број 19: Структура трошкова материјала, горива и енергије

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година
Трошкови воде	4
Трошкови горива и енергије	1.407
Укупно:	1.411

3.2.2.4 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи исказани у укупном износу од 15.191 хиљада динара, приказани су у следећем табеларном прегледу:

Табела број 20: Структура зарада, накнада зарада и осталих личних расхода

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	12.919	17.489
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде на терет послодавца	2.082	3.454
Остали лични расходи и накнаде	190	
Укупно:	15.191	20.943

В.д. директора Друштва је донео Правилник о раду „ДЕС“ д.о.о., Београд број 331 дана 9. септембра 2014. године, којим се утврђују права, обавезе и одговорности из радног односа запослених и послодавца. Друштво није донело Правилник о организацији и систематизацији радних места.

Друштво није анектирало уговоре о раду из 2014. године, који су били на снази у току 2022. године, а којима је код свих запослених уговорена основна зарада која је нижа од

минималне зараде у 2022. години. Дана 30. јануара 2020. године, Друштво је донело Одлуку о увођењу минималне зараде, а као разлог доношења ове Одлуке је блокада рачуна Друштва и смањен обим посла.

Друштво је у 2022. години обрачунало запосленима минималне зараде по месецима на основице, које су различите од основица минималне зараде по месецима, које су дефинисане Одлуком о висини минималне цене рада за период јануар – децембар 2022. године („Службени гласник РС“, број 87/2021). На тај начин Друштво је мање обрачунало трошкове зарада и накнада зарада (брutto 1) у износу од 1.899 хиљада динара, као и трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде на терет послодавца у износу од 307 хиљада динара. Наведено није у складу са чланом 111 Закона о раду, којим је прописано да запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду.

У току 2022. године није вршена исплата зарада запосленим.

У складу са чланом 40 Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом⁶, Друштво остварује право на месечну субвенцију зарада за сваку особу са инвалидитетом.

Друштво је Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања упутило допис број: 355 од 17. децембра 2021. године и допуну захтева број: 373 од 17. децембра 2021. године са захтевом за одобрење субвенције зараде за запослене са инвалидитетом. Министарство је утврдило да је Друштву, које се сматра привредним субјектом са вишегодишњим тешкоћама у пословању, у претходне две фискалне године, на име субвенција зарада за запослене особе са инвалидитетом, одобрен и исплаћен износ од 35.877. хиљада динара, односно износ изнад 23.000 хиљада динара, што је лимит за доделу де minimis помоћи у периоду од три узастопне године, те да нема основа за одобравање средстава по поднетом захтеву.

Друштво је у јануару 2022. године имало укупно 40 запослених, од чега 39 са инвалидитетом. У току 2022. године радни однос је престао за 26 запослених, тако да Друштво на дан 31. децембар има 14 запослених.

Откривена неправилност: Правилник о раду број 331 од 9 септембра 2014. године, који је био у примени у 2022. години, донео је В.д директора Друштва, без прибављене претходне сагласности оснивача, што није у складу са чланом 3 став 7 Закона о раду; Друштво није донело Правилник о систематизацији и организацији радних места што није у складу са чланом 24 став 2 и 4 Закона о раду.

Друштво није анексирало уговоре о раду из 2014. године, који су били на снази у току 2022. године, којима је уговорена основна зарада која је у 2022. години била нижа од минималне зараде. Увидом у обрачун зарада утврђено је да је Друштво, за све запослене, користило основице за обрачун минималне зараде по месецима која су различите од основица које су дефинисане Одлуком о висини минималне цене рада за период јануар – децембар 2022. године. Наведено није у складу са чланом 111 Закона о раду, којим је прописано да запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду.

Ризик: Уколико Друштво не уреди општим актом у складу са Законом о раду сва права, обавезе и одговорности на начин како је тим истим законом дефинисано и уколико обрачун зарада врши супротно Закону о раду, наведено има за последицу могућност настанка судских спорова, могућност одлива додатних средстава, исказивање нереалних финансијских извештаја, што има за последицу погрешне информације за кориснике истих.

⁶ „Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 32/2013 и 14/2022 - др. закон („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 32/2013 и 14/2022 - др. закон

Препорука број 21: Препоручујемо Друштву да усагласи Правилник о раду са Законом о раду и достави оснивачу на сагласност, да донесе Правилник о организацији и систематизацији послова у складу са Законом о раду и да обрачун и исплату зарада врши у складу са Законом о раду и Правилником о раду након добијања сагласности оснивача на њега.

3.2.2.5 Трошкови амортизације

Трошкови амортизације исказани у укупном износу од 6.141 хиљада динара, односе се на амортизацију основних средстава постројења и опреме.

На основу узорковане документације, утврђено је да трошкови амортизације, у ревидираним финансијским извештајима, не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

3.2.2.6 Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга који су исказани у износу од 698 хиљаде динара односе се на трошкове услуга сакупљања, транспорта и одлагања комуналног отпада.

3.2.2.7 Нематеријални трошкови

Структура нематеријалних трошкова који су исказани у износу од 2.438 хиљада динара дати су се у следећем прегледу:

Табела број 21: Структура нематеријалних трошкова

Назив	2022. година	2021. година
Трошкови непроизводних услуга	530	-
Трошкови платног промета	-	2
Трошкови пореза и накнада	1.908	-
Укупно:	2.438	2

Трошкови непроизводних услуга у целости се односе на услуге скупљања и транспорта комуналног отпада из објеката које Друштво издаје у закуп.

Трошкови пореза и накнада највећим делом у износу од 1.858 хиљада динара односе се на обрачунат порез на имовину за 2022. годину.

На основу узорковане документације, утврђено је да нематеријални трошкови, у ревидираним финансијским извештајима, не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

3.2.2.8 Финансијски приходи

У финансијским извештајима за 2022. годину Друштво је исказало финансијске приходе у износу од 4.822 хиљада динара који се односе на позитивне курсне разлике по основу прерачунатих ефекта курсних разлика на остатак дуга по основу кредита Фонда за развој Републике Србије по средњем курсу Народне банке Србије на дан 31. децембар 2022. године, као и разлику насталу по основу усаглашавања обавеза са Фондом за развој Републике Србије на дан 30. септембар 2022. године.

На основу узорковане документације, утврђено је да нематеријални трошкови, у ревидираним финансијским извештајима, не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

3.2.2.9 Финансијски расходи

У финансијским извештајима Друштва за 2022. годину исказани су финансијски расходи на у износу од 772 хиљаде динара који се односе на обрачунату камату по основу кредита одобрених од стране Фонда за развој Републике Србије. (Напомена 2.2.1.9)

На основу узорковане документације, утврђено је да финансијски расходи, у ревидираним финансијским извештајима, не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

3.2.2.10 Расходи од усклађивања вредности финансијске имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха

Табела број 22: Структура расхода од усклађивања вредности финансијске имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година
Обезвређење потраживања и краткорочних финансијских пласмана	2.552
Укупно:	2.552

Обезвређење потраживања и краткорочних финансијских пласмана у износу од 2.552 хиљада динара у целости се односе се на исправљена потраживања од купаца.

На основу узорковане документације, утврђено је да расходи од усклађивања вредности финансијске имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха, у ревидираним финансијским извештајима, не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

3.2.2.11 Нето добитак/губитак

Табела број 23: Приказ оствареног нето добитка/губитка

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Губитак из редовног пословања пре опорезивања	23.157	11.197
Нето добитак/губитак:	23.157	11.197

На основу узорковане документације, утврђено је да нето добитак/губитак, у ревидираним финансијским извештајима, не садржи материјално значајна погрешна исказивања.

3.2.3 Напомене уз финансијске извештаје

У складу са чланом 2 Закона о рачуноводству и Одељком 8 МСФИ за МСП, Напомене уз финансијске извештаје треба да пруже информације о основама за састављање финансијских извештаја и о примењеним рачуноводственим политикама, да обелодане информације које се захтевају овим и осталим одељцима МСФИ за МСП, а које нису презентоване на другом месту у финансијским извештајима, и да пруже додатне информације које нису презентоване на другом месту у финансијским извештајима, али су релевантне за њихово разумевање.

У поступку ревизије, анализом исказаних позиција у Напоменама уз финансијске извештаје за 2022. годину, утврђено је да предметни извештај не садржи информације које је Друштво било дужно да обелодани у складу са МСФИ за МСП Одељак 3 Презентација финансијских извештаја. Друштво није обелоданило судске спорове у којима је тужена страна од стране запослених пред Европским судом у Стразбуру по основу неисплаћених зарада.

3.2.4 Потенцијалне обавезе

Друштво је тужена страна у радним споровима од стране радника који су били запослени у Друштву, а којима није исплаћена зарада.

ПРИЛОГ III

**ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
ПРЕДУЗЕЋА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНУ РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И ЗАПОШЉАВАЊЕ
ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ДЕС ДРУШТВО СА ОГРАНИЧЕНОМ
ОДГОВОРНОШЋУ, БЕОГРАД ЗА 2022. ГОДИНУ**

С А Д Р Ж А Ј

- 1. Биланс стања**
- 2. Биланс успеха**
- 3. Напомене уз финансијске извештаје за 2022. годину**

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07433069

Шифра делатности 8899

ПИБ 100001206

Назив PREDUZEĆE ZA PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOSŁJAVANJE OSOBA SA INVALIDITETOM DES, DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU, BEOGRAD (VOŽDOVA C)

Седиште БЕОГРАД (ВОЖДОВАЦ), КУМОДРАШКА 226

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0009 + 0017 + 0018 + 0028)	0002		1.300.373	1.306.514	1.313.361
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0003				
010	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и 014	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005				
013	3. Гудвил	0006				
015 и 016	4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007				
017	5. Аванси за нематеријалну имовину	0008				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010 + 0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016)	0009		1.300.093	1.306.234	1.313.081
020, 021 и 022	1. Земљиште и грађевински објекти	0010	5	1.296.154	1.299.442	1.302.459
023	2. Постројења и опрема	0011		3.939	6.792	10.622
024	3. Инвестиционе некретнине	0012				
025 и 027	4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013				
026 и 028	5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014				
029 (део)	6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015				
029 (део)	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016				
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0017				
04 и 05	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023 + 0024 + 0025 + 0026 + 0027)	0018		280	280	280

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
040 (део), 041 (део) и 042 (део)	1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019	5	280	280	280
040 (део), 041 (део), 042 (део)	2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020				
043, 050 (део) и 051 (део)	3. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021				
044, 050 (део), 051 (део)	4. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022				
045 (део) и 053 (део)	5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023				
045 (део) и 053 (део)	6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024				
046	7. Дугорочна финансијска улагања (хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025				
047	8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026				
048, 052, 054, 055 и 056	9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027				
28 (део), осим 288	V. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0028				
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0029				
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0031 + 0037 + 0038 + 0044 + 0048 + 0057 + 0058)	0030		3.311	9.455	7.870
Класа 1, осим групе рачуна 14	I. ЗАЛИХЕ (0032 + 0033 + 0034 + 0035 + 0036)	0031		2.320	2.320	2.320
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032	6	2.320	2.320	2.320
11 и 12	2. Недовршена производња и готови производи	0033				
13	3. Роба	0034				
150, 152 и 154	4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035				
151, 153 и 155	5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036				
14	II. СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА	0037				
20	III. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039 + 0040 + 0041 + 0042 + 0043)	0038		788	3.915	2.877
204	1. Потраживања од купаца у земљи	0039	7	788	3.915	2.877
205	2. Потраживања од купаца у иностранству	0040				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
200 и 202	3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041				
201 и 203	4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042				
206	5. Остала потраживања по основу продаје	0043				
21, 22 и 27	IV. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045 + 0046 + 0047)	0044		134	3.147	2.600
21, 22 осим 223 и 224, и 27	1. Остала потраживања	0045	7	11	3.024	2.600
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046	7	123	123	
224	3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047				
23	V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049 + 0050 + 0051 + 0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056)	0048				
230	1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049				
231	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050				
232, 234 (део)	3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051				
233, 234 (део)	4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052				
235	5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053				
236 (део)	6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054				
237	7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055				
236 (део), 238 и 239	8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056				
24	VI. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	0057	8	7	11	11
28 (део), осим 288	VII. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0058	7	62	62	62
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0029 + 0030)	0059		1.303.684	1.315.969	1.321.231
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0060				
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402 + 0403 + 0404 + 0405 + 0406 - 0407 + 0408 + 0411 - 0412) ≥ 0	0401	9	347.375	370.533	381.730
30, осим 306	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0402	9	288.321	288.321	288.321
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0403				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
306	III. ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0404				
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0405				
330 и потражни салдо рачуна 331,332, 333, 334, 335, 336 и 337	V. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0406	9	1.151.980	1.151.980	1.151.980
дуговни салдо рачуна 331, 332, 333, 334, 335, 336 и 337	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0407				
34	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409 + 0410)	0408				
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409				
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0410				
	VIII. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0411				
35	IX. ГУБИТАК (0413 + 0414)	0412		1.092.926	1.069.768	1.058.571
350	1. Губитак ранијих година	0413	9	1.069.769	1.058.571	1.044.475
351	2. Губитак текуће године	0414	9	23.157	11.197	14.096
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416 + 0420 + 0428)	0415		76.798	80.837	80.837
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)	0416				
404	1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417				
400	2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418				
40, осим 400 и 404	3. Остала дугорочна резервисања	0419				
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427)	0420		76.798	80.837	80.837
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421				
411 (део) и 412 (део)	2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависим и осталим повезаним лицима у земљи	0422				
411 (део) и 412 (део)	3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависим и осталим повезаним лицима у иностранству	0423				
414 и 416 (део)	4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424	10	76.798	80.837	80.837
415 и 416 (део)	5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425				
413	6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
419	7. Остале дугорочне обавезе	0427				
49 (део), осим 498 и 495 (део)	III. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0428				
498	V. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0429				
495 (део)	Г. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0430				
	Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432 + 0433 + 0441 + 0442 + 0449 + 0453 + 0454)	0431		879.511	864.599	858.664
467	I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0432				
42, осим 427	II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0433				
420 (део) и 421 (део)	1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434				
420 (део) и 421 (део)	2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435				
422 (део), 424 (део), 425 (део), и 429 (део)	3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436				
422 (део), 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437				
423, 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438				
426	6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439				
428	7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440				
430	III. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0441	11			10
43, осим 430	IV. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443 + 0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448)	0442		2.655	3.201	4.357
431 и 433	1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443				
432 и 434	2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444				
435	3. Обавезе према добављачима у земљи	0445	11	2.476	3.012	4.168
436	4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446	11	179	189	189
439 (део)	5. Обавезе по меницама	0447				
439 (део)	6. Остале обавезе из пословања	0448				
44,45,46, осим 467, 47 и 48	V. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450 + 0451 + 0452)	0449		876.840	861.382	854.281

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
44, 45 и 46 осим 467	1. Остале краткорочне обавезе	0450	12	851.097	834.376	827.561
47,48 осим 481	2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	0451	12	25.743	27.006	26.720
481	3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452				
427	VI. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО	0453				
49 (део) осим 498	VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0454	12	16	16	16
	Ђ. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0059) ≥ 0 = (0407 + 0412 - 0402 - 0403 - 0404 - 0405 - 0406 - 0408 - 0411) ≥ 0	0455				
	Е. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0455)	0456		1.303.684	1.315.969	1.321.231
89	Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0457				

у БЕОГРАД

дана 09.11 2023 године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07433069

Шифра делатности 8899

ПИБ 100001206

Назив ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНУ РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И ЗАПОШЉАВАЊЕ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ДЕС, ДРУШТВО С ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ, БЕОГРАД (ВОЏДОВА С)

Седиште БЕОГРАД (ВОЈДОВАЦ), КУМОДРАШКА 226

БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1005 + 1008 + 1009 - 1010 + 1011 + 1012)	1001	13	1.224	19.693
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004)	1002			
600, 602 и 604	1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003			
601, 603 и 605	2. Приходи од продаје роба на иностраном тржишту	1004			
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006 + 1007)	1005		1.224	1.430
610, 612 и 614	1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006	13	1.224	1.430
611, 613 и 615	2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007			
62	III. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1008			
630	IV. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1009			
631	V. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1010			
64 и 65	VI. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1011	13		18.263
68, осим 683, 685 и 686	VII. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1012			
	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014 + 1015 + 1016 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024)	1013		25.879	30.900
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1014			
51	II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1015	14	1.411	2.303
52	III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017 + 1018 + 1019)	1016		15.191	20.943
520	1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017	14	12.919	17.489
521	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018	14	2.082	3.454
52 осим 520 и 521	3. Остали лични расходи и накнаде	1019	14	190	
540	IV. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1020	14	6.141	6.847
58, осим 583, 585 и 586	V. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1021			
53	VI. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1022	14	698	805
54, осим 540	VII. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023			
55	VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	14	2.438	2

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1013) ≥ 0	1025			
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013 - 1001) ≥ 0	1026		24.655	11.207
	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027		4.822	
660 и 661	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028			
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029			
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030	15	4.822	
665 и 669	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031			
	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033 + 1034 + 1035 + 1036)	1032		772	
560 и 561	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033			
562	II. РАСХОДИ КАМАТА	1034	16	772	
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035			
565 и 569	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036			
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027 - 1032) ≥ 0	1037		4.050	
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1027) ≥ 0	1038			
683, 685 и 686	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039			
583, 585 и 586	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040	14	2.552	
67	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1041	13		10
57	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1042			
	Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001 + 1027 + 1039 + 1041)	1043		6.046	19.703
	Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1013 + 1032 + 1040 + 1042)	1044		29.203	30.900
	М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043 - 1044) ≥ 0	1045			
	Н. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044 - 1043) ≥ 0	1046		23.157	11.197
69-59	Њ. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1047			
59-69	О. НЕГАТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1048			
	П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045 - 1046 + 1047 - 1048) ≥ 0	1049			

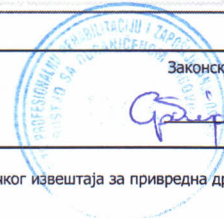
Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	Р. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046 - 1045 + 1048 - 1047) ≥ 0	1050		23.157	11.197
	С. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1051			
722 дуг. салдо	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052			
722 пот. салдо	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1053			
723	Т. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1054			
	Ћ. НЕТО ДОБИТАК (1049 - 1050 - 1051 - 1052 + 1053 - 1054) ≥ 0	1055			
	У. НЕТО ГУБИТАК (1050 - 1049 + 1051 + 1052 - 1053 + 1054) ≥ 0	1056		23.157	11.197
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058			
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1061			
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062			

у БЕОГРАДУ

дана 09. 11. 2023 године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

DES DOO BEOGRAD

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2022. GODINU**

1. Opšte informacije

DES DOO je Društvo za radno i profesionalno osposobljavanje i zapošljavanje invalidnih i drugih lica, Beograd, ulica Kumodraška 226. Osnovano je Rešenjem Glavnog odbora Saveza gluvih Srbije broj 224 od 14.03.1949. godine.

Rešenjem broj 5-159/72-10.04 od 27.01.1972. godine Skupština grada Beograda je preuzela prava i obaveze osnivača DES-a.

Sporazumom o udelu državne svojine u sredstvima koja koristi društveno preduzeće za radno i profesionalno osposobljavanje i zapošljavanje invalidnih i drugih lica DES broj 46-718/08 od 08.07.2009 godine koji je potpisan između Republičke direkcije za imovinu Republike Srbije i DES-a utvrđeno je da su sredstva koja koristi DES 100% u državnoj svojini.

Vlada Republike Srbije je donela Odluku 5 broj 023-6897/2009-1 od 29.10.2009 godine o izmenama i dopunama Osnivačkog akta društvenog preduzeća za radno i profesionalno osposobljavanje i zapošljavanje invalidnih i drugih lica DES Beograd, kojom je utvrđeno da se preduzeće organizuje kao jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću i da ubuduće posluje pod sledećim poslovnim imenom: Preduzeće za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom DES društvo sa ograničenom odgovornošću, Beograd. Skraćeno poslovno ime preduzeća je DES doo Beograd. Osnivač preduzeća je Republika Srbija za koju na osnovu zakonskog ovlašćenja osnivačka prava vrši Vlada Republike Srbije.

Agencija za privatizaciju je 30.03.2010 godine donela odluku broj 10-1391/10-30/04 sa izmenom broj 10-1623/10-30/04 od 20.04.2010 godine o pokretanju postupka restrukturiranja preduzeća za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom DES Beograd.

Sedište preduzeća je u Beogradu, opština Voždovac, Kumodraška 226.

Matični broj preduzeća je 07433069, PIB 100001206.

Preduzeće je jedinstveno, a u svom sastavu ima proizvodne pogone kao organizacione delove.

Delatnost preduzeća je 8899 – Ostala nepomenuta socijalna zaštita bez smeštaja.

Preduzeće se bavi i konkretnim proizvodnim delatnostima iz oblasti prerade metala, kartona, plastičnih masa, izrade hidrauličnih creva i priključaka, radne odeće i pružanja usluga galvanske zaštite.

Prema kriterijumima za razvrstavanje iz Zakona o računovodstvu i reviziji (Službeni glasnik RS br 46/2006 i 153/2015) preduzeće je razvrstano u malo pravno lice.

Na dan 31.12.2021 godine preduzeće je imalo 39 zaposlenih od kojih su 38 osoba sa invaliditetom, a 31.12.2022 godine imalo je ukupno 14 zaposlenih od kojih su 13 osoba sa invaliditetom.

Finansijski izveštaji za 2022. godinu, koji su sastavni deo ovih napomena, odobreni su od strane Skupštine preduzeća 28.02.2023. godine.

2. Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) za MSP. Finansijski izveštaji su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova, nabavne vrednosti /*nekretnina, postrojenja i opreme*.

Društvo je sastavilo ove finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji koji zahteva da finansijski izveštaji budu pripremljeni u skladu sa svim MSFI za MSP, kao i propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije. Imajući u vidu razlike između ove dve regulative, ovi finansijski izveštaji odstupaju od MSFI u sledećem:

- 1 Prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja, Društvo je iskoristilo mogućnost dopuštenu zakonskim propisima Republike Srbije i efekte promene deviznih kurseva za dugoročne obaveze razgraničilo i iskazalo u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, što odstupa u odnosu na odredbe MRS 21 – Efekti promene deviznih kurseva.

2.1. Preračunavanje stranih valuta

a) *Funkcionalna i valuta prikazivanja*

Stavke uključene u finansijske izveštaje Društva se odmeravaju i prikazuju u valuti primarnog ekonomskog okruženja u kojem Društvo posluje (funkcionalna valuta). Funkcionalna valuta, odnosno izveštajna valuta Društva je dinar, a izveštaji su prikazani u hiljadama dinara.

b) *Pozitivne i negativne kursne razlike*

Sva potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja preračunata su na njihovu dinarsku protivvrednost po srednjem kursu na dan bilansa stanja. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom potraživanja i obaveza u stranim sredstvima plaćanja koje nisu izmirene do kraja godine, iskazuju se u bilansu uspeha kao finansijski prihodi, odnosno rashodi.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale pri izmirivanju obaveza ili naplati potraživanja u toku godine po kursu važećem na dan poslovne promene, iskazuju se u bilansu uspeha kao finansijski prihodi odnosno rashodi.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine.

3.1. Obrtna imovina

a) Zalihe

Zalihe gotovih proizvoda se iskazuju po ceni koštanja ili neto prodajnoj vrednosti, u zavisnosti od toga koja je niže. Neto prodajna vrednost je cena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cena za troškove prodaje.

Vrednost zaliha materijala utvrđuje se na osnovu metoda prosečne nabavne cene. Nabavna vrednost uključuje vrednost po fakturi dobavljača, transportne i zavisne troškove.

Preduzeće je skazalo gubitak u finansijskim izveštajima i zato nema obavezu po osnovu poreza na dobit preduzeća.

b) Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja od kupaca i kratkoročni finansijski plasmani priznaju se na osnovu računovodstvenog dokumenta na osnovu koga nastaje dužničko – poverilački odnos. Ako se vrednost u dokumentu iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u izveštajnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili rashoda.

Otpis kratkoročnih potraživanja i finansijskih plasmana kod kojih postoji verovatnoća nenaplativosti vrši se indirektnim otpisivanjem.

Indirektan otpis se utvrđuje za sva potraživanja od čijeg je roka za naplatu proteklo najmanje 60 dana.

c) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka i promet na tekućim računima kod banaka.

3.2. Osnovni kapital

Inicijalno, osnovni kapital se iskazuje u visini uplaćenog uloga u Društvo / odnosno čine ga uplaćeni kapital

Promene na osnovnom kapitalu vrše se isključivo prema pravilima propisanim Zakonom o privrednim društvima a sve promene na osnovnom kapitalu registruju se kod odgovarajućeg Registra.

Osnovni kapital iskazan u dinarima se ne menja prema promenama koje su izvršene u Agenciji za privredne registre, tako što je uplaćeni kapital u EUR preračunat u RSD.

3.3. Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti priliva, bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti. Sve razlike između ostvarenog priliva (umanjenog za transakcione troškove) i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspeha u periodu korišćenja kredita kao finansijski rashodi/prihodi osim u delu u kome se kapitalizuju u skladu sa MRS 23 – Troškovi pozajmljivanja.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao kratkoročne obaveze, osim ukoliko Društvo nema bezuslovno pravo da odloži izmirenje obaveza za najmanje 12 meseci nakon datuma bilansa stanja.

3.4. Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se inicijalno iskazuju po vrednosti iskazanoj na dokumentu koji predstavlja osnov za priznavanje, a naknadno se odmeravaju u visini očekivanih odliva sredstava.

3.5. Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose. Nakon izvršenih uplata doprinosa, koji su se penzionisali.

Priznavanje prihoda

Prihod uključuje fer vrednost primljenog iznosa ili potraživanja po osnovu prodaje roba i usluga u toku normalnog poslovanja Društva. Prihod se iskazuje bez PDV-a, povraćaja robe, rabata i popusta u trenutku prelaska vlasništva i značajnih rizika vezanih za dati proizvod sa prodavca na kupca.

Društvo priznaje prihod kada se iznos prihoda može pouzdano izmeriti, kada je verovatno da će u budućnosti Društvo imati ekonomske koristi i kada su ispunjeni posebni kriterijumi za svaku od aktivnosti Društva kao što je u daljem tekstu opisano. Iznos prihoda se ne smatra pouzdano merljivim sve dok se ne reše sve potencijalne obaveze koje mogu nastati u vezi sa prodajom. Svoje procene Društvo zasniva na rezultatima iz prethodnog poslovanja, uzimajući u obzir tip kupca, vrstu transakcije i specifičnosti svakog posla.

/Društvo ostvaruje prihode po osnovu prodaje gotovih proizvoda i pružanje usluga.

3.6. Priznavanje rashoda

Poslovni rashodi obuhvataju sve troškove nastale u vezi sa ostvarenim poslovnim prihodima i odnose se na troškove materijala, energije i goriva, troškove zarada i naknada zarada, amortizaciju, proizvodne usluge i nematerijalne troškove. Priznavanje rashoda vrši se istovremeno sa priznavanjem prihoda radi kojih su ti rashodi nastali (princip sučeljavanja prihoda i rashoda).

3.7. Prihodi i rashodi kamata

Kamate nastale po osnovu plasmana i potraživanja iz poslovnih odnosa iskazuju se u okviru finansijskih prihoda u obračunskom periodu u kome su nastale.

Kamate nastale po osnovu obaveza iz poslovnih odnosa iskazuju se u bilansu uspeha u okviru finansijskih rashoda u obračunskom periodu u kome su nastale

4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi vlasnicima obezbedilo povraćaj (profit), a ostalim interesnim stranama povoljnosti i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

5. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Gradevinski objekti	Oprema	Ostale nekretnine, postr. i oprema	Osnovna sredstva u pripremi	Avansi za osnovna sredstva	Ulaganja u tuđe nek. i opremu	Ukupno
Nabavna vrednost								
Stanje na dan 1.01.2022. g	1.148.281	500.539	28.281					1.677.101
Povećanja								
Aktiviranja								
Sredstva primljena bez naknade								
Otuđenja / prodaja								
Rashod								
Prenos (sa)/na								
Stanje na dan 31.12. 2022. g	1.148.281	500.539	28.281					1.677.101
Akumulirana ispravka vrednosti								
Stanje na dan 01.01.2022.. god.		349.764	21.103					370.867
Aktiviranja								
Amortizacija		2.902	3.239					6.141
Otuđenja / prodaja								
Rashod								
Prenos (sa)/na								
Stanje na dan 31.12.2022. god.		352.666	24.342					377.008
Neotpisana vrednost na dan:								
31. decembra 2022. godine								
31. decembra 2022. godine	1.148.281	147.873	3.939					1.300.093

Amortizacija za 2022. godinu obračunata je u iznosu od 6.141 hiljada dinara i uključena je u troškove poslovanja izveštajnog perioda.

6. Zalihe

Opis	31.12.2022.	31.12.2021
Zalihe materijala	2.320	2.320
Nedovršena proizvodnja		
Gotovi proizvodi		
Roba		
Dati avansi za zalihe i usluge		
Minus: ispravka vrednosti datih avansa		
Ukupno zalihe – neto	2.320	2.320

Popis zaliha sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine izvršen je od strane imenovane komisije u sastavu: Elaborat o popisu usvojen je dana 31.01. 2023. godine i sve korekcije stanja za neslaganja utvrđena po popisu izvršene su na način da iskazano knjigovodstveno stanje zaliha odgovara stvarnom stanju.

7. Potraživanja

Opis	31.12.2022	31.12.2021
Potraživanja od kupaca	788	3.915
Potraživanja iz specifičnih poslova		
Ostala potraživanja	134	3.147
Kratkoročni finansijski plasmani		
PDV i AVR	62	62
Ukupno potraživanja – neto	984	7.124

8. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Opis	31.12.2022	31.12.2021
Hartije od vrednosti – gotovinski ekvivalenti		
Tekući (poslovni) računi	7	11
Izdvojena novčana sredstva i akreditivi		
Blagajna		
Devizni račun		
Devizni akreditivi		
Devizna blagajna		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva		
Ukupno:	7	11

9. Kapital i rezerve

Ukupan kapital Društva na dan 31.decembar 2022. godine ima sledeću strukturu:

Opis	31.12.2022	31.12.2021
Osnovni kapital	288.321	288.321
Neuplaćeni upisani kapital		
Rezerve		
Revalorizacione rezerve za imovinu	1.151.980	1.151.980
Nerealizovani Dobici po osnovu hartija od vrednosti		
Nerealizovani Gubici po osnovu hartija od vrednosti		
Neraspoređeni dobitak		
Gubitak	1.069.769	1.058.571
Gubitak tekuće godine	23.157	11.197
Ukupno:	347.375	370.533

10. Dugoročni krediti u zemlji

Opis	31.12.2022	31.12.2021
Dugoročni krediti u zemlji	76.798	80.837
Ukupno:	76.798	80.837

11. Obaveze iz poslovanja

Opis	31.12.2022	31.12.2021
Dobavljači u zemlji	2.475	3.012
Primljeni avansi		
Dobavljači u inostranstvu	179	189
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica		
Dobavljači – ostala povezana pravna lica		
Ostale obaveze iz poslovanja		
Ostale kratkoročne obaveze		
Ukupno	2.654	3.201

12. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Opis	31.12.2022	31.12.2021
Obaveze za porez na dodatu vrednost	25.743	27.006
Obaveze za ostale poreze, doprinose i carine i druge dažbine /navesti i obelodaniti materijalno značajne stavke/:		
- Obaveze za poreze i carine		
- Obaveze za doprinose		
- Ostale obaveze za poreze i doprinose /navesti i obelodaniti materijalno značajne stavke/	851.097	834.376
Pasivna vremenska razgraničenja (navesti materijalno značajne stavke)	16	16
Ukupno:	876.856	861.398
+		

13. Poslovni prihodi

Opis	31.12.2022	31.12.2021
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	1.224	1.430
Prihod od aktiviranja učinaka i robe		
Povećanje vrednosti zaliha učinaka		
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka		
Ostali poslovni prihodi		18.263
Ukupno	1.224	19.693

Ostali poslovni prihodi :

Opis	31.12.2022	31.12.2021
Prihod od prodaje opreme		
Prihodi od zakupnina		
Prihodi od članarina		
Naknadno utvrđeni prihod ranijih godina		
Ostali poslovni prihodi		10
Ukupno:		10

14. Poslovni rashodi

Opis	31.12.2022	31.12.2021
Troškovi goriva		
Troškovi materijala i goriva	1.411	2.303
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	15.191	20.943
Troškovi amortizacije i rezervisanja	6.141	6.847
Ostali poslovni rashodi	698	807
Ukupno:	23.441	30.900

a) Ostali poslovni rashodi :

Opis	31.12.2022	31.12.2021
Naknadno utvrđeni rashod iz ranijih godina		
Usluge na izradi učinaka		
Transportne usluge		
Usluge održavanja		
Zakupnine		
Troškovi sajmova		
Reklama i propaganda		
Troškovi istraživanja		
Troškovi razvoja koji se ne kapitalizuju		
Ostale usluge		
Neproizvodne usluge		
Reprezentacija		
Premije osiguranja		
Troškovi platnog prometa		
Troškovi članarina		
Rashodi od uskladjivanja vred. Fin, imovine	2.552	
Ostali rashodi		
Troškovi doprinosa		
Ostali nematerijalni troškovi	2.438	
Ukupno:	4.990	

15. Finansijski prihodi

Opis	31.12.2022	31.12.2021
Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		
Finansijski prihodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Prihodi kamata		
Pozitivne kursne razlike	4.822	
Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule		
Učešća u dobitku drugih pravnih lica		
Ostali finansijski prihodi		
Ukupno:	4.822	

16. Finansijski rashodi

Opis	31.12.2022	31.12.2021
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Rashodi kamata	772	
Negativne kursne razlike		
Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule		
Ostali finansijski rashodi		
Ukupno:	772	

Beograd, 28.02.2023.

V.D. Generalni direktor

Srbijanka Jondža